

پسندۀ ققائلی
قانون اساسی
جمهوری اسلامی ایران

خطی
مجلس شورای
اسلامی
کتابخانه

۱۶۱۲ سنه
۲۱۲۵۱۳

کتابخانه مجلس شورای اسلامی

جمهوری اسلامی ایران

کتاب **قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران**

شماره ثبت کتاب ۲۱۲۵۱۳

مؤلف

مترجم

شماره قفسه ۱۶۱۲ سنه

کتابخانه
مجلس شورای
اسلامی

خطی

۱۶۱۲ سنه

۱
۱
۲
۳
۳
۵
۶
۸
۷
۶
۱
۱۱
۱۱
۱۱
۳۱
۵۱
۵۱
۸۱
۷۱
۶۱
۵۸
۱۸
۸۸
۸۸
۳۸
۵۸
۵۸
۳۸
۵۸
۸۸
۷۸
۶۱

۱۶۱۲ سنه
۲۱۲۵۱۳

کتابخانه مجلس شورای اسلامی

کتاب قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

مؤلف

مترجم

شماره قفسه ۱۶۱۲ سنه

جمهوری اسلامی ایران

شماره ثبت کتاب ۲۱۲۵۱۳

کتابخانه
مجلس شورای
اسلامی

خطی

۱۶۱۲ سنه

Handwritten text at the top of the left page, possibly a title or header.

Main body of handwritten text on the left page, consisting of several lines of cursive script.

The right page of the document, which is mostly blank with some very faint, illegible markings.

بِسْمِ تَعَالَى
جمهوری اسلامی ایران
مجلس بررسی نهائی قانون اساسی
۱۳۵۸ هجری شمسی

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مشتمل بر یکصد و هفتاد و پنج اصل در آخرین جلسه (هفتاد و ششمین جلسه) مجلس بررسی نهائی قانون اساسی مورخ بیست و چهارم آبان ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و هشت در دوازده فصل و در سه نسخه اصلی تنظیم گردید و تمامی صفحات این سه نسخه به امضای هیات رئیسه و صفحاً خرهر نسخه با امضای اکثریت نمایندگان مجلس رسید که یک نسخه اصل به محضر مبارک حضرت آیت الله العظمی امام خمینی (رهبر انقلاب اسلامی) تقدیم و نسخه دیگر به دبیرخانه شورای انقلاب اسلامی ارسال و نسخه سوم در دبیرخانه مجلس بررسی نهائی قانون اساسی جزو اسناد قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مضبوط است .

دبیرخانه مجلس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جمهوری اسلامی ایران

مجلس بررسی نهائی قانون اساسی

۱۳۵۸ هجری شمسی

شماره ۸۴

تاریخ ۵۸/۱/۲۴

مخبر مبارک حضرت آیت الله العظمی امام خمینی

رهبر انقلاب اسلامی ایران

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران که در دو ماده فصل اول یکصد و هفتاد و پنج اصل تنظیم و با اکثریت دو سوم مجموع نمایندگان مجلس بررسی نهائی قانون اساسی در تاریخ بیست و چهارم آبان ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و هشت شمسی به تصویب رسید است. به پیوست تقدیم میگردد.

رئیس مجلس بررسی نهائی قانون اساسی

حسین مستغنی

بسم الله الرحمن الرحيم

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران که رسیده نمایندگان محترم ملت ایران که اگر آنان از علماء و علماء
و حج و صلوات علیهم با صلوات الله علیهم بودند و بصورت اکثریت در مجلس
ارید است. این برقرار با اجراء و عمل به آن از نمایندگان جمهوری بر آورده شود و تا ظهور حضرت
بعثت آید ارواحنا له الفداء باقی درود علیهم باشد و صلوات علیهم در این تاریخ ۷ بهمن ۱۳۵۹

۲۰ بهج اول ۱۴۰۱ روح بهمن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جمهوری اسلامی ایران

مجلس بررسی نهایی قانون اساسی

۱۳۵۸ هجری شمسی

شماره ۸۴
تاریخ ۵۸/۸/۲۴

شورای محترم انقلاب اسلامی ایران

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران که در دوازده فصل مشتمل بر یکصد و هفتاد و پنج اصل تنظیم و با اکثریت دوسوم مجموع نمایندگان مجلس بررسی نهایی قانون اساسی در تاریخ بیست و چهارم آبانماه یکهزار و سیصد و پنجاه و هشت شمسی به تصویب رسیده است به پیوست ایفاد میگردد.

رئیس مجلس بررسی نهایی قانون اساسی

حسینعلی منتظری

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
لَقَدْ اَرْسَلْنَا رَسُلَنَا بِالْبَیِّنَاتِ وَ اَنْزَلْنَا
مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَ الْمِيزَانَ لِيَقُوْمَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ

مقدمه

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مبین نهادهای فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی جامعه ایران بر اساس اصول و ضوابط اسلامی است که انعکاس خواست قلبی امت اسلامی می باشد. ماهیت انقلاب عظیم اسلامی ایران و روند مبارزه مردم مسلمان از ابتدا تا پیروزی که در شعارهای قاطع و کوبنده همه قشرهای مردم تبلور می یافت این خواست اساسی را مشخص کرده و اکنون در طلیعه این پیروزی بزرگ ملت ما با تمام وجود نیل به آنرا می طلبد.

ویژگی بنیادی این انقلاب نسبت به دیگر نهضت های ایران در سده اخیر مکتبی و اسلامی بودن آنست، ملت مسلمان ایران پس از گذر از نهضت ضد استبدادی مشروطه و نهضت ضد استعماری ملی شدن نفت با این تجربه گرانبار دست یافت که علت اساسی و مشخص عدم موفقیت این نهضتها مکتبی نبودن مبارزات بوده است. گرچه در نهضت های اخیر خط فکری اسلامی و رهبری روحانیت مبارز سهم اصلی و اساسی را بر عهده داشت ولی به دلیل دور شدن این مبارزات از مواضع اصیل اسلامی، جنبشها به سرعت بهر کودکشانده شد از اینجا وجدان بیدار ملت به رهبری مرجع عالیقدر تقلید حضرت آیه الله العظمی امام خمینی ضرورت پیگیری خط نهضت اصیل مکتبی و اسلامی را دریافت و این بار روحانیت مبارز کشور که همواره در صف مقدم نهضت های مردمی بوده و نویسندگان و روشنفکران متعهد بارهبری ایشان تحرک نوینی یافت. (آغاز نهضت اخیر ملت ایران در سال هزار و سیصد و هشتاد و دو هجری قمری برابر با هزار و سیصد و چهل و یک هجری شمسی میباشد).

طلیعه نهضت

اعتراض درهم کوبنده امام خمینی به توطئه آمریکائی "انقلاب سفید" که گامی در جهت تثبیت پایه های حکومت استبداد و تحکیم وابستگی های سیاسی، فرهنگی و اقتصادی

بِسْمِ تَعَالَى

جمهوری اسلامی ایران

مجلس بررسی نهائی قانون اساسی

۱۳۵۸ هجری شمسی

ایران به امپریالیسم جهانی بود عامل حرکت یکپارچه ملت گشت و متعاقب آن انقلاب عظیم و خونبار امت اسلامی در خرداد ماه ۴۲ که در حقیقت نقطه آغاز شکوفائی این قیام شکوهمند و گسترده بود مرکزیت امام را بعنوان رهبری اسلامی تثبیت و مستحکم نمود و علیرغم تبعید ایشان از ایران در پی اعتراض به قانون ننگین کاپیتولاسیون (مصونیت مستشاران امریکائی) پیوند مستحکم امت با امام همچنان استمرار یافت و ملت مسلمان و بویژه روشنفکران متعهد و روحانیت مبارز راه خود را در میان تبعید و زندان، شکنجه و اعدام ادامه دادند.

در این میان قشر آگاه و مسوول جامعه در سنگر مسجد حوزه های علمیه و دانشگاه به روشنگری پرداخت و با الهام از مکتب انقلابی و پیرایه اسلام تلاش پی گیر و شمر بخشی را در بالا بردن سطح آگاهی و هوشیاری مبارزاتی و مکتبی ملت مسلمان آغاز کرد. رژیم استبداد که سرکوبی نهضت اسلامی را با حمله دژ خیمانه به فیضیه و دانشگاه و همه کانونهای پر خروش انقلاب آغاز نموده بود به مذبحانه ترین اقدامات ددمنشانه جهت رهائی از خشم انقلابی مردم، دست زد و در این میان جوخه های اعدام، شکنجه های قرون وسطائی و زندانهای دراز مدت، بهائی بود که ملت مسلمان ما به نشانه عزم راسخ خود به ادامه مبارزه می پرداخت. خون صدها زن و مرد جوان و با ایمان که سحرگاهان در میدان های تیر فریاد "الله اکبر" سر میدادند در میان کوجه و بازار هدف گلوله های دشمن قرار می گرفتند انقلاب اسلامی ایران را تا دم بخشد، بیانیها و پیامهای پی در پی امام بمناسبت های مختلف آگاهی و عزم امت اسلامی را عمق و گسترش هر چه فزون تر داد.

حکومت اسلامی

طرح حکومت اسلامی بر پایه ولایت فقیه که در اوج خفقان و اختناق رژیم استبدادی از سوی امام خمینی ارائه شد انگیزه مشخص و منسجم نوینی را در مردم مسلمان ایجاد نمود و راه اصیل مبارزه مکتبی اسلام را گشود که تلاش مبارزان مسلمان و متعهد را در داخل و خارج کشور فشرده تر ساخت.

در چنین خطی نهضت ادامه یافت تا سرانجام نارضائی ها و شدت خشم مردم بر اثر فشار و اختناق روز افزون در داخل و افشاگری و انعکاس مبارزه بوسیله روحانیت و دانشجویان مبارز در سطح جهانی، بنیانهای حاکمیت رژیم را بشدت متزلزل کرد و بناچار رژیم و

بِسْمِ تَعَالَى

جمهوری اسلامی ایران

مجلس بررسی نهائی قانون اساسی

۱۳۵۸ هجری شمسی

اربابان مش مجبور به کاستن از فشار و اختناق و با صلاح باز کردن فضای سیاسی کشور شدند تا بگمان خویش در چاه اطمینانی بمنظور پیشگیری از سقوط حتمی خود بگشایند اما ملت بر آشفته و آگاه و مصمم به رهبری قاطع و خلل ناپذیر امام قیام پیروز مند و یکپارچه خود را بطور گسترده و سراسری آغاز نمود.

خشم ملت

انتشار نامه توهین آمیزی به ساحت مقدس روحانیت و بیوژها امام خمینی در ۱۷ دی / ۵۶ از طرف رژیم حاکم این حرکت را سر بعتر نمود و باعث انفجار خشم مردم در سراسر کشور شد و رژیم برای مهار کردن آتش فشان خشم مردم کوشید این قیام معترضان را با بخاک و خون کشیدن خاموش کند اما این خود خون بیشتری در رگهای انقلاب جاری ساخت و طپش های پی در پی انقلاب در هفته ها و چهل م های یاد بود شهیدای انقلاب، حیات و گرمی و جوشش یکپارچه و هر چه فزون تری باین نهضت در سراسر کشور بخشید و در ادامه مواستمرار حرکت مردم تمامی سازمانهای کشور با اعتصاب یکپارچه خود و شرکت در تظاهرات خیابانی در سقوط رژیم استبدادی مشارکت فعالانه جستند، همبستگی گسترده مردان و زنان از همه اقشار و جناح های مذهبی و سیاسی در این مبارزه بطرز چشمگیری تعیین کننده بود، و مخصوصاً " زنان بشکل بارزی در تمامی صحنه های این جهاد بزرگ حضور فعال و گسترده ای داشتند، صحنه های از آن نوع که مادری را با کودکی در آغوش، شتابان بسوی میدان نبرد و لوله های مسلسل نشان میداد بیان گرسهم عمده و تعیین کننده این قشر بزرگ جامعه در مبارزه بود.

بهائی که ملت پرداخت

نهال انقلاب پس از یک سال و اندی مبارزه مستمر و پیگیر با باروری از خون بیش از شصت هزار شهید و صد هزار زخمی و معلول و با بر جای نهادن میلیارد ها تومان خسارت مالی در میان فریادهای استقلال، آزادی، حکومت اسلامی به ثمر نشست و این نهضت عظیم که با تکیه بر ایمان و وحدت و قاطعیت رهبری در مراحل حساس و هیجان آمیز نهضت و نیز فداکاری ملت به پیروزی رسید موفق به درهم کوبیدن تمام محاسبات و مناسبات و نهاد های امپریالیستی گردید که در نوع خود سرفصل جدیدی بر انقلابات گسترده مردمی در جهان شد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جمهوری اسلامی ایران

مجلس بررسی نهائی قانون اساسی

۱۳۵۸ هجری شمسی

۲۲ و ۲۱ بهمن سال یک هزار و سیصد و پنجاه و هفت روزهای فرو ریختن بنیاد شاهنشاهی شد و استبداد داخلی و سلطه خارجی متکی بر آن رادر هم شکست و با این پیروزی بزرگ طلوعه حکومت اسلامی که خواست دیرینه مردم مسلمان است نوید پیروزی نهائی راداد .

ملت ایران بطور یکپارچه و با شرکت مراجع تقلید و علمای اسلام و مقام رهبری در همه پرسشهای جمهوری اسلامی تصمیم نهائی و قاطع خود را برای ایجاد نظام نوین جمهوری اسلامی اعلام کرد و با اکثریت ۹۸/۲٪ به نظام جمهوری اسلامی رای مثبت داد .

اکنون قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران بعنوان بیانگر نهادها و مناسبات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی جامعه باید راهگشای تحکیم پایه‌های حکومت اسلامی و ارائه دهنده طرح نوین نظام حکومتی برویرانه‌های نظام طاغوتی قبلی گردد .

* شیوه حکومت در اسلام

حکومت از دیدگاه اسلام برخاسته از موضع طبقاتی و سلطه‌گری فردی یا گروهی نیست بلکه تبلور آرمان سیاسی ملتی هم‌کیش و هم‌فکر است که به خود سازمان می‌دهد تا در روند تحول فکری و عقیدتی راه خود را به سوی هدف نهائی (حرکت بسوی الله) بگشاید . ملت ما در جریان تکامل انقلابی خود از غبارها و زنگارهای طاغوتی زدوده شد و از آمیزه‌های فکری بیگانه خود را پاک نمود و به مواضع فکری و جهان بینی اصیل اسلامی بازگشت و اکنون بر آنست که با موازین اسلامی جامعه نمونه (اسوه) خود را بنا کند بر چنین پایه‌ای، رسالت قانون اساسی این است که زمینه‌های اعتقادی نهضت راعینیت بخشد و شرایطی را بوجود آورد که در آن انسان با ارزشهای والا و جهان‌شمول اسلامی پرورش یابد .

قانون اساسی با توجه به محتوای اسلامی انقلاب ایران که حرکتی برای پیروزی تمامی مستضعفین بر مستکبرین بود زمینه تداوم این انقلاب را در داخل و خارج کشور فراهم میکند بویژه در گسترش روابط بین‌المللی، با دیگر جنبش‌های اسلامی و مردمی می‌کوشد تا راه تشکیل امت واحد جهانی را هموار کند (ان‌هذه امتکم امواحد هو انار یکم فاعبدون) و استمرار مبارزه در نجات ملل محروم و تحت ستم در تمامی جهان قوام یابد .

با توجه به ماهیت این نهضت بزرگ، قانون اساسی تضمین‌گر نفی هرگونه استبداد فکری و اجتماعی و انحصار اقتصادی می‌باشد و در خط گسستن از سیستم استبدادی، و

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جمهوری اسلامی ایران

مجلس بررسی نهایی قانون اساسی

۱۳۵۸ هجری شمسی

سپردن سرنوشت مردم به دست خودشان تلاش می کند. (ویضع عنهم اصرهم والاغلال التي كانت عليهم).

در ایجاد نهادها و بنیادهای سیاسی که خود پایه تشکیل جامعه است بر اساس تلقی مکتبی، صالحان عهده دار حکومت و اداره مملکت می گردند (ان الارض یرثها عباده الصالحون) و قانونگذاری که مبین ضابطه های مدیریت اجتماعی است بر مدار قرآن و سنت، جریان می یابد بنا بر این نظارت دقیق و جدی از ناحیه اسلام شناسان عادل و پرهیزکار و متعهد (فقه های عادل) امری محتوم و ضروری است و چون هدف از حکومت، رشد دادن انسان در حرکت بسوی نظام الهی است (والی الله المصیر) تازمینه بروز و شکوفائی استعدادها بمنظور تجلی ابعاد خداگونگی انسان فراهم آید (تخلقوا باخلاق الله) و این جز در گرو مشارکت فعال و گسترده تمامی عناصر اجتماع در روند تحول جامعه نمیتواند باشد.

با توجه باین جهت قانون اساسی زمینه چنین مشارکتی را در تمام مراحل تصمیم گیریهای سیاسی و سرنوشت ساز برای همه افراد اجتماع فراهم میسازد تا در مسیر تکامل انسان هر فردی خود دست اندر کار و مسوول رشد و ارتقاء و رهبری گردد که این همان تحقق حکومت مستضعفین در زمین خواهد بود. (ونریدان نم ن علی الذین استضعفوا فی الارض و نجعلهم ائمه و نجعلهم الوارثین).

ولایت فقیه عادل

بر اساس ولایت امر و امامت مستمر قانون اساسی زمینه تحقق رهبری فقیه جامع الشرایطی را که از طرف مردم بعنوان رهبر شناخته می شود (مجاری الامور بید العلماء بالله الامناء علی حلاله و حرامه) آماده می کند تا ضمن عدم انحراف سازمانهای مختلف از وظایف اصیل اسلامی خود باشد.

اقتصاد وسیله است نه هدف

در تحکیم بنیادهای اقتصادی، اصل، رفع نیازهای انسان در جریان رشد و تکامل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جمهوری اسلامی ایران

مجلس رسمی نهادهای قانون اساسی

۱۳۵۸ هجری شمسی

اوست نه همچون دیگر نظام های اقتصادی تمرکز و تکاثر ثروت و سود جوئی، زیرا که در مکاتب مادی، اقتصاد خود هدف است و بدین جهت در مراحل رشد، اقتصاد عامل تخریب و فساد و تباهی میشود ولی در اسلام اقتصاد وسیله است و از وسیله انتظار چیزی کار آئی بهتر در راه وصول به هدف نمیتوان داشت.

با این دیدگاه برنامه اقتصاد اسلامی فراهم کردن زمینه مناسب برای بروز خلاقیت های متفاوت انسانی است و بدین جهت تامین امکانات مساوی و متناسب و ایجاد کار برای همه افراد و رفع نیازهای ضروری جهت استمرار حرکت تکاملی او بر عهده حکومت اسلامی است.

زن در قانون اساسی

در ایجاد بنیادهای اجتماعی اسلامی، نیروهای انسانی که تاکنون در خدمت استثمار همه جانبه خارجی بودند هویت اصلی و حقوق انسانی خود را بازمی یابند و در این بازیابی طبیعی است که زنان به دلیل ستم بیشتری که تاکنون از نظام طاغوتی متحمل شده اند استیفای حقوق آنان بیشتر خواهد بود.

خانواده واحد بنیادین جامعه و کانون اصلی رشد و تعالی انسان است و توافق عقیدتی و آرمانی در تشکیل خانواده که زمینه ساز اصلی حرکت تکاملی و رشد یابنده انسان است اساسی بوده و فراهم کردن امکانات جهت نیل به این مقصود از وظایف حکومت اسلامی است، زن در چنین برداشتی از واحد خانواده، از حالت (شیئی بودن) و یا (ابزار کار بودن) در خدمت اشاعه مصرف زدگی و استثمار، خارج شده و ضمن بازیافتن وظیفه خطیر و پرارج مادری در پرورش انسانهای مکتبی پیش آهنگ و خود هم رزم مردان در میدان های فعال حیات می باشد و در نتیجه پذیرای مسوولیتی خطیرتر و در دیدگاه اسلامی برخوردار از ارزش و کرامتی والاتر خواهد بود.

ارتش مکتبی

در تشکیل و تجهیز نیروهای دفاعی کشور توجه بر آن است که ایمان و مکتب، اساس و ضابطه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جمهوری اسلامی ایران

مجلس بررسی نهادهای قانون اساسی

۱۳۵۸ هجری شمسی

باشد بدین جهت ارتش جمهوری اسلامی و سپاه پاسداران انقلاب در انطباق با هدف فوق شکل داده میشوند و نه تنها حفظ و حراست از مرزها بلکه بار رسالت مکتبی یعنی جهاد در راه خدا و مبارزه در راه گسترش حاکمیت قانون خدا در جهان را نیز عهده دار خواهند بود .
(واعدوا لهم ما استطعتم من قوه و من رباط الخیل ترهبون به عدو اللومو عدو کم و اخرین من دونهم) .

قضاء در قانون اساسی

مساله قضاء در رابطه با پاسداری از حقوق مردم در خط حرکت اسلامی ، بمنظور پیشگیری از انحرافات موضعی در درون امت اسلامی امری است حیاتی ، از اینرو ایجاد سیستم قضائی بر پایه عدل اسلامی و متشکل از قضات عادل و آشنا به ضوابط دقیق دینی پیش بینی شده است ، این نظام بدلیل حساسیت بنیادی و دقت در مکتبی بودن آن لازم است بدور از هر نوع رابطه و مناسبات ناسالم باشد . (و اذا حکمتم بین الناس ان تحکمو بالعدل) .

قوه مجریه

قوه مجریه بدلیل اهمیت ویژه ای که در رابطه با اجرای احکام و مقررات اسلامی بمنظور رسیدن به روابط و مناسبات عادلانه حاکم بر جامعه دارد و همچنین ضرورتی که این مساله حیاتی در زمینه سازی و وصول به هدف نهائی حیات خواهد داشت بایستی راهگشای ایجاد جامعه اسلامی باشد نتیجتاً " محصور شدن در هر نوع نظام دست و پاگیر پیچیده که وصول به این هدف را کند و یا خدشه دار کند از دیدگاه اسلامی نفی خواهد شد بدین جهت نظام بوروکراسی که زائیده و حاصل حاکمیت های طاغوتی است بشدت ترد خواهد شد تا نظام اجرائی یا کارآئی بیشتر و سرعت افزون تر در اجرای تعهدات اداری بوجود آید .

وسائل ارتباط جمعی

وسائل ارتباط جمعی (رادیو - تلویزیون) بایستی در جهت روند تکاملی انقلاب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
جمهوری اسلامی ایران
مجلس بررسی نهائی قانون اساسی
۱۳۵۸ هجری شمسی

اسلامی در خدمت اشاعه فرهنگ اسلامی قرار گیرد و در این زمینه از برخورد سالم اندیشه‌های متفاوت بهره جوید و از اشاعه و ترویج خصلت‌های تخریبی و ضد اسلامی جدا " پرهیز کند .

پیروی از اصول چنین قانونی که آزادی و کرامت ابناء بشر را سرلوحه اهداف خود دانسته و راه رشد و تکامل انسان را می‌گشاید بر عهده همگان است و لازم است که امت مسلمان با انتخاب مسوولین کاردان و مومن و نظارت مستمر بر کار آنان بطور فعالانه در ساختن جامعه اسلامی مشارکت جویند با امید اینکه در بنای جامعه نمونه اسلامی (اسوه) که بتواند الگو و شهیدی بر همگی مردم جهان باشد موفق گردد . (و کذا لک جعلناکم امه وسطا لتکونوا شهداء علی الناس) .

نمایندگان

مجلس خبرگان متشکل از نمایندگان مردم ، کارتدوین قانون اساسی را بر اساس بررسی پیش‌نویس پیشنهادی دولت و کلیه پیشنهادهایی که از گروه‌های مختلف مردم رسیده بود در دوازده فصل که مشتمل بر یکصد و هفتاد و پنج اصل می‌باشد در طیعه پانزدهمین قرن هجرت پیغمبر اکرم صلی الله علیه و اله وسلم بنیانگذار مکتب‌رہائی بخش اسلام با اهداف و انگیزه‌های مشروح فوق به پایان رساند باین امید که این قرن ، قرن حکومت جهانی مستضعفین و شکست تمامی مستکبرین گردد .

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

فصل اول
اصول کلی

اصل اول

حکومت ایران جمهوری اسلامی است که ملت ایران ، بر اساس اعتقاد دیرینه اش به حکومت حق و عدل قرآن ، در پی انقلاب اسلامی پیروزمند خود بر رهبری مرجع عالیقدر تقلید آیت الله العظمی امام خمینی ، در همه پرسی دهم و یازدهم فروردین ماه یکم — زار و سیصد و پنجاه و هشت هجری شمسی برابر با اول و دوم جمادی الاولی سال یک هزار و سیصد و نود و نه هجری قمری با اکثریت ۹۸/۲٪ کلیه کسانی که حق رأی داشتند ، به آن رأی مثبت داد .

اصل دوم

- جمهوری اسلامی ، نظامی است بر پایه ایمان به :
- ۱- خدای یکتا (لااله الاالله) و اختصاص حاکمیت و تشریح به او و لزوم تسلیم در برابر امر او .
 - ۲- وحی الهی و نقش بنیادی آن در بیان قوانین .
 - ۳- معاد و نقش سازنده آن در سیر تکاملی انسان بسوی خدا .
 - ۴- عدل خدا در خلقت و تشریح .
 - ۵- امامت و رهبری مستمر و نقش اساسی آن در تداوم انقلاب اسلام .
 - ۶- کرامت و ارزش والای انسان و آزادی توأم با مسوئولیت او در برابر خدا .

حسن حسینی
۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

که از راه :

- الف - اجتهاد مستمر فقهای جامع شرایط بر اساس کتاب و سنت معصومین سلام الله علیهم اجمعین ،
ب - استفاده از علوم و فنون و تجارب پیشرفته بشری و تلاش در پیشبرد آنها ،
ج - نفی هرگونه ستم گری و ستم کشی و سلطه گری و سلطه پذیری ،
قسط و عدل و استقلال سیاسی و اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی و همبستگی ملی را تأمین میکند .

اصل سوم

- دولت جمهوری اسلامی ایران موظف است برای نیل به اهداف مذکور در اصل دوم ، همه امکانات خود را برای امور زیر بکار برد :
- ۱- ایجاد محیط مساعد برای رشد فضائل اخلاقی بر اساس ایمان و تقوی و مبارزه با کلیه مظاهر فساد و تباهی .
 - ۲- بالا بردن سطح آگاهی های عمومی در همه زمینه ها با استفاده صحیح از مطبوعات و رسانه های گروهی و وسائل دیگر .
 - ۳- آموزش و پرورش و تربیت بدنی رایگان برای همه ، در تمام سطوح و تسهیل و تعمیم آموزش عالی .
 - ۴- تقویت روح بررسی و تتبع و ابتکار در تمام زمینه های علمی ، فنی ، فرهنگی و اسلامی از طریق تاسیس مراکز تحقیق و تشویق محققان .
 - ۵- طرد کامل استعمار و جلوگیری از نفوذ اجانب .
 - ۶- محو هرگونه استبداد و خودکامگی و انحصار طلبی .
 - ۷- تأمین آزادی های سیاسی و اجتماعی در حدود قانون .
 - ۸- مشارکت عامه مردم در تعیین سرنوشت سیاسی ، اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی خویش .
 - ۹- رفع تبعیضات ناروا و ایجاد امکانات عادلانه برای همه ، در تمام زمینه های مادی و معنوی .
 - ۱۰- ایجاد نظام اداری صحیح و حذف تشکیلات غیر ضرور .

حسن عسکری
۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

- ۱۱- تقویت کامل بنیه دفاع ملی از طریق آموزش نظامی عمومی برای حفظ استقلال و تمامیت ارضی و نظام اسلامی کشور .
- ۱۲- پی‌ریزی اقتصاد صحیح و عادلانه بر طبق ضوابط اسلامی جهت ایجاد رفاه و رفع فقر و برطرف ساختن هرنوع محرومیت در زمینه‌های تغذیه و مسکن و کار و بهداشت و تعمیم بیمه .
- ۱۳- تأمین خودکفائی در علوم و فنون و صنعت و کشاورزی و امور نظامی و مانند اینها .
- ۱۴- تأمین حقوق همه‌جانبه افراد از زن و مرد و ایجاد امنیت قضائی عادلانه برای همه و تساوی عموم در برابر قانون .
- ۱۵- توسعه و تحکیم برادری اسلامی و تعاون عمومی بین همه مردم .
- ۱۶- تنظیم سیاست خارجی کشور بر اساس معیارهای اسلام ، تعهد برادرانه نسبت به همه مسلمانان و حمایت بیدریغ از مستضعفان جهان .

اصل چهارم

کلیه قوانین و مقررات مدنی ، جزائی ، مالی ، اقتصادی ، اداری ، فرهنگی ، نظامی ، سیاسی و غیر اینها باید بر اساس موازین اسلامی باشد . این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است و تشخیص این امر بر عهده فقهای شورای نگهبان است .

اصل پنجم

در زمان غیبت حضرت ولی عصر ، عجل الله تعالی فرجه ، در جمهوری اسلامی ایران ولایت امر و امامت امت بر عهده فقیه عادل و باتقوی ، آگاه به زمان ، شجاع ، مدیر و مدبر است ، که اکثریت مردم او را به رهبری شناخته و پذیرفته باشند و در صورتیکه هیچ فقیهی دارای چنین اکثریتی نباشد رهبر یا شورای رهبری مرکب از فقهای واجد شرایط بالا طبق اصل یکصد و هفتم عهده دار آن میگردد .

محمد علی عسکری
۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

اصل ششم

در جمهوری اسلامی ایران امور کشور باید به استکاء آراء عمومی اداره شود، از راه انتخابات : انتخاب رئیس جمهور، نمایندگان مجلس شورای ملی، اعضای شوراها و نظائر اینها، یا از راه همه پرسی در مواردی که در اصول دیگر این قانون معین میگردد.

اصل هفتم

طبق دستور قرآن کریم : " و امرهم شوری بینهم " و " شاورهم فی الامر " شوراها : مجلس شورای ملی، شورای استان، شهرستان، شهر، محل، بخش، روستا و نظائر اینها از ارکان تصمیم گیری و اداره امور کشورند .
موارد طرز تشکیل و حدود اختیارات و وظایف شوراها را این قانون و قوانین ناشی از آن معین میکند .

اصل هشتم

در جمهوری اسلامی ایران دعوت بخیر، امر بمعروف و نهی از منکر وظیفه ای است همگانی و متقابل بر عهده مردم نسبت به یکدیگر، دولت نسبت به مردم و مردم نسبت به دولت . شرایط و حدود و کیفیت آنرا قانون معین میکند .

" والمؤمنون والمؤمنات بعضهم اولیاء بعض یا مرون بالمعروف وینهون عن المنکر "

اصل نهم

در جمهوری اسلامی ایران آزادی و استقلال و وحدت و تمامیت ارضی کشور از یکدیگر تفکیک ناپذیرند و حفظ آنها وظیفه دولت و اتحاد ملت است . هیچ فرد یا گروه یا مقامی حق ندارد به نام استفاده از آزادی به استقلال سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و نظامی و تمامیت ارضی ایران کمترین خدشه ای وارد کند و هیچ مقامی حق ندارد به نام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور آزادیهای مشروع را، هر چند با وضع قوانین و مقررات، سلب کند .

من حسین
۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

اصل دهم

از آنجا که خانواده واحد بنیادی جامعه اسلامی است، همه قوانین و مقررات و برنامه ریزی های مربوط باید در جهت آسان کردن تشکیل خانواده، پاسداری از قداست آن و استواری روابط خانوادگی بر پایه حقوق و اخلاق اسلامی باشد.

اصل یازدهم

بحکم آیه کریمه "ان هذاه امتکم امواحدوا ناربکم فاعبدون" همه مسلمانان یک امت اند و دولت جمهوری اسلامی ایران موظف است سیاست کلی خود را بر پایه ائتلاف و اتحاد ملل اسلامی قرار دهد و کوشش پی گیر بعمل آورد تا وحدت سیاسی، اقتصادی و فرهنگی جهان اسلام را تحقق بخشد.

اصل دوازدهم

دین رسمی ایران، اسلام و مذهب جعفری اثنی عشری است و این اصل الی الابد غیر قابل تغییر است و مذاهب دیگر اسلامی اعم از حنفی، شافعی، مالکی، حنبلی و زیدی دارای احترام کامل میباشند و پیروان این مذاهب در انجام مراسم مذهبی، طبق فقه خودشان آزادند و در تعلیم و تربیت دینی و احوال شخصیه (ازدواج، طلاق، ارث و وصیت) و دعاوی مربوط به آن در دادگاه ها رسمیت دارند و در هر منطقه ای که پیروان هر یک از این مذاهب اکثریت داشته باشند، مقررات محلی در حدود اختیارات شوراهای بر طبق آن مذهب خواهد بود، با حفظ حقوق پیروان سایر مذاهب.

اصل سیزدهم

ایرانیان زرتشتی، کلیمی و مسیحی تنها اقلیتهای دینی شناخته میشوند که در حدود قانون در انجام مراسم دینی خود آزادند و در احوال شخصیه و تعلیمات دینی بر طبق آئین خود عمل میکنند.

اصل چهاردهم

بحکم آیه شریفه "لاینهاکم الله عن الذین لم یقاتلوکم فی الدین ولم یخرجوکم

حسن عظیمی
۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
جمهوری اسلامی ایران
مجلس رسمی نهائی قانون اساسی
۱۳۵۸ هجری شمسی

من دیارکم ان تبروهم وتقسطوا اليهم ان الله يحب المقسطين " دولت جمهوری اسلامی ایران و مسلمانان موظفند نسبت به افراد غیر مسلمان با اخلاق حسنه و قسط و عدل اسلامی عمل نمایند و حقوق انسانی آنان را رعایت کنند . این اصل در حق کسانی اعتبار دارد که بر ضد اسلام و جمهوری اسلامی ایران توطئه و اقدام نکنند .

فصل دوم

زبان ، خط ، تاریخ و پرچم رسمی کشور

اصل پانزدهم

زبان و خط رسمی و مشترک مردم ایران فارسی است . اسناد و مکاتبات و متون رسمی و کتب درسی باید با این زبان و خط باشد ولی استفاده از زبانهای محلی و قومی در مطبوعات و رسانه های گروهی و تدریس ادبیات آنها در مدارس ، در کنار زبان فارسی آزاد است .

اصل شانزدهم

از آنجا که زبان قرآن و علوم و معارف اسلامی عربی است و ادبیات فارسی کاملاً با آن آمیخته است این زبان باید پس از دوره ابتدائی تا پایان دوره متوسطه در همه کلاسها و در همه رشته ها تدریس شود .

اصل هفدهم

مبداء تاریخ رسمی کشور هجرت پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله وسلم) است و تاریخ هجری شمسی و هجری قمری هر دو معتبر است اما مبنای کار ادارات دولتی هجری شمسی است . تعطیل رسمی هفتگی روز جمعه است .

اصل هجدهم

پرچم رسمی ایران به رنگهای سبز و سفید و سرخ با علامت مخصوص جمهوری اسلامی و شعار

" الله اکبر " است .

حسن حسینی
۵۸/۱/۲۴

۵۸/۱/۲۴

۵۸/۱/۲۴

۵۸/۱/۲۴

۵۸/۱/۲۴

فصل سوم
حقوق ملت

اصل نوزدهم

مردم ایران از هر قوم و قبیله که باشند از حقوق مساوی برخوردارند و رنگ، نژاد، زبان و مانند اینها سبب امتیاز نخواهد بود.

اصل بیستم

همه افراد ملت اعم از زن و مرد یکسان در حمایت قانون قرار دارند و از همه حقوق انسانی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با رعایت موازین اسلام برخوردارند.

اصل بیست و یکم

دولت موظف است حقوق زن را در تمام جهات با رعایت موازین اسلامی تضمین نماید و امور زیر را انجام دهد:

- ۱- ایجاد زمینه‌های مساعد برای رشد شخصیت زن و احیای حقوق مادی و معنوی او.
- ۲- حمایت مادران، بالخصوص در دوران بارداری و حضانت فرزند، و حمایت از کودکان بی سرپرست.
- ۳- ایجاد دادگاه صالح برای حفظ کیان و بقای خانواده.
- ۴- ایجاد بیمه خاص بیوگان و زنان سالخورده و بی سرپرست.
- ۵- اعطای قیمومت فرزندان به مادران شایسته در جهت غبطه آنها در صورت نبودن ولی شرعی.

اصل بیست و دوم

حیثیت، جان، مال، حقوق، مسکن و شغل اشخاص از تعرض مصون است مگر در مواردی که قانون تجویز کند.

حسن کفندی
۵۸/۱۱/۲۴

۵۸/۱۱/۲۴

۵۸/۱۱/۲۴

۵۸/۱۱/۲۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
جمهوری اسلامی ایران
مجلس بررسی نهائی قانون اساسی
۱۳۵۸ هجری شمسی

اصل بیست و سوم

تفتیش عقاید ممنوع است و هیچکس رانمی توان بصرف داشتن عقیده‌ای مورد تعرض و مواخذه قرار داد .

اصل بیست و چهارم

نشریات و مطبوعات در بیان مطالب آزادند مگر آنکه مخل به مبانی اسلام یا حقوق عمومی باشد . تفصیل آنرا قانون معین میکند .

اصل بیست و پنجم

بازرسی و نرساندن نامه‌ها ، ضبط و فاش کردن مکالمات تلفنی ، افشای مخابرات تلگرافی و تلکس ، سانسور ، عدم مخابره و نرساندن آنها ، استراق سمع و هرگونه تجسس ممنوع است مگر بحکم قانون .

اصل بیست و ششم

احزاب ، جمعیت‌ها ، انجمن‌های سیاسی و صنفی و انجمنهای اسلامی یا اقلیت‌های دینی شناخته شده آزادند ، مشروط باینکه اصول استقلال ، آزادی ، وحدت ملی ، موازین اسلامی و اساس جمهوری اسلامی را نقض نکنند . هیچکس رانمی توان از شرکت در آنها منع کرد یا به شرکت در یکی از آنها مجبور ساخت .

اصل بیست و هفتم

تشکیل اجتماعات و راه‌پیمائی‌ها ، بدون حمل سلاح ، بشرط آنکه مخل به مبانی اسلام نباشد آزاد است .

اصل بیست و هشتم

هرکس حق دارد شغلی را که بدان مایل است و مخالف اسلام و مصالح عمومی و حقوق

حسن محمدی
۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
جمهوری اسلامی ایران
مجلس بررسی نهایی قوانین سیاسی
۱۳۵۸ هجری شمسی

دیگران نیست برگزیند .

دولت موظف است با رعایت نیاز جامعه به مشاغل گوناگون برای همه افراد امکان اشتغال به کار و شرایط مساوی را برای احراز مشاغل ایجاد نماید .

اصل بیست و نهم

برخورداری از تامین اجتماعی از نظر بازنشستگی ، بیکاری ، پیری ، ازکارافتادگی ، بی سرپرستی ، در راه ماندگی ، حوادث و سوانح و نیاز به خدمات بهداشتی و درمانی و مراقبتهای پزشکی بصورت بیمه و غیره حقی است همگانی .
دولت مکلف است طبق قوانین از محل درآمدهای عمومی و درآمدهای حاصل از مشارکت مردم ، خدمات و حمایتهای مالی فوق را برای یک یک افراد کشور تامین کند .

اصل سی ام

دولت موظف است وسائل آموزش و پرورش رایگان را برای همه ملت تا پایان دوره متوسطه فراهم سازد و وسائل تحصیلات عالی را تا سرحد خودکفایی کشور بطور رایگان گسترش دهد .

اصل سی و یکم

داشتن مسکن متناسب با نیاز ، حق هر فرد و خانواده ایرانی است . دولت موظف است با رعایت اولویت برای آنها که نیازمندترند بخصوص روستائین و کارگران زمینہ اجرای این اصل را فراهم کند .

اصل سی و دوم

هیچکس رانمی توان دستگیر کرد مگر به حکم و ترتیبی که قانون معین میکند . در صورت بازداشت ، موضوع اتهام باید با ذکر دلایل بلافاصله کتبا " به متهم ابلاغ و تفهیم شود و حداکثر ظرف مدت بیست و چهار ساعت پرونده مقدماتی به مراجع صالحه قضائی ارسال و مقدمات محاکمه ، در اسرع وقت فراهم گردد . متخلف از این اصل طبق قانون مجازات میشود .

حن کفصی
۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

اصل سی و سوم

هیچکس رانمی توان از محل اقامت خود تبعید کرد یا از اقامت در محل مورد علاقه اش ممنوع یا با اقامت در محلی مجبور ساخت ، مگر در مواردی که قانون مقرر میدارد .

اصل سی و چهارم

دادخواهی حق مسلم هر فرد است و هر کس میتواند بمنظور دادخواهی به دادگاههای صالح رجوع نماید . همه افراد ملت حق دارند اینگونه دادگاهها را در دسترس داشته باشند و هیچکس رانمی توان از دادگاهی که بموجب قانون حق مراجعه به آن را دارد منع کرد .

اصل سی و پنجم

در همه دادگاهها طرفین دعوی حق دارند برای خود وکیل انتخاب نمایند و اگر توانایی انتخاب وکیل را نداشته باشند باید برای آنها امکانات تعیین وکیل فراهم گردد .

اصل سی و ششم

حکم به مجازات و اجراء آن باید تنها از طریق دادگاه صالح و بموجب قانون باشد .

اصل سی و هفتم

اصل ، براءت است و هیچکس از نظر قانون مجرم شناخته نمی شود ، مگر اینکه مجرم او در دادگاه صالح ثابت گردد .

اصل سی و هشتم

هرگونه شکنجه برای گرفتن اقرار و یا کسب اطلاع ممنوع است . اجبار شخص به شهادت ، اقرار یا سوگند مجاز نیست و چنین شهادت و اقرار و سوگندی فاقد ارزش و اعتبار است . متخلف از این اصل طبق قانون مجازات میشود .

حسن کهنی
۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
جمهوری اسلامی ایران
مجلس بررسی نهائی قوانین اساسی
۱۳۵۸ هجری شمسی

اصل سی و نهم

هتك حرمت و حیثیت کسی که به حکم قانون دستگیر، بازداشت، زندانی یا تبعید شده بهر صورت که باشد ممنوع و موجب مجازات است.

اصل چهلم

هیچکس نمی تواند اعمال حق خویش را وسیله اضرار به غیر یا تجاوز بمنافع عمومی قرار دهد.

اصل چهل و یکم

تابعیت کشور ایران حق مسلم هر فرد ایرانی است و دولت نمی تواند از هیچ ایرانی سلب تابعیت کند، مگر بدرخواست خود او یا در صورتیکه به تابعیت کشور دیگری درآید.

اصل چهل و دوم

اتباع خارجه میتوانند در حدود قوانین به تابعیت ایران درآیند و سلب تابعیت اینگونه اشخاص در صورتی ممکن است که دولت دیگری تابعیت آنها را بپذیرد یا خود آنها درخواست کنند.

فصل چهارم

اقتصاد و امور مالی

اصل چهل و سوم

برای تامین استقلال اقتصادی جامعه و ریشه کن کردن فقر و محرومیت و برآوردن نیازهای انسان در جریان رشد، با حفظ آزادی او، اقتصاد جمهوری اسلامی ایران بر اساس ضوابط زیر استوار میشود:

۱- تامین نیازهای اساسی: مسکن، خوراک، پوشاک، بهداشت، درمان، آموزش و پرورش و امکانات لازم برای تشکیل خانواده برای همه.

حسن حسینی
۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
جمهوری اسلامی ایران
مجلس بررسی نهائی قانون اساسی
۱۳۵۸ هجری شمسی

- ۲- تامین شرایط وامكانات کار برای همه بمنظور رسیدن به اشتغال کامل و قراردادادن وسائل کار در اختیار همه کسانی که قادر بر کارند ولی وسائل کار ندارند ، در شکل تعاونی ، از راه وام بدون بهره یا همراه مشروع دیگر کهنه به تمرکز و تداول ثروت در دست افراد و گروههای خاص منتهی شود و نه دولت را به صورت یک کارفرمای بزرگ مطلق در آورد . این اقدام باید با رعایت ضرورتهای حاکم بر برنامه ریزی عمومی اقتصاد کشور در هر یک از مراحل رشد صورت گیرد .
- ۳- تنظیم برنامه اقتصادی کشور بصورتی که شکل و محتوا و ساعات کار چنان باشد که هر فرد علاوه بر تلاش شغلی ، فرصت و توان کافی برای خودسازی معنوی ، سیاسی و اجتماعی و شرکت فعال در رهبری کشور و افزایش مهارت و ابتکار داشته باشد .
- ۴- رعایت آزادی انتخاب شغل ، وعدم اجبار افراد به کاری معین و جلوگیری از بهره کشی از کار دیگری .
- ۵- منع اضرار بغير و انحصار و احتکار و ربا و دیگر معاملات باطل و حرام .
- ۶- منع اسراف و تبذیر در همه شئون مربوط به اقتصاد ، اعم از مصرف ، سرمایه - گذاری ، تولید ، توزیع و خدمات .
- ۷- استفاده از علوم و فنون و تربیت افراد ماهر به نسبت احتیاج برای توسعه و پیشرفت اقتصاد کشور .
- ۸- جلوگیری از سلطه اقتصادی بیگانه بر اقتصاد کشور .
- ۹- تاکید بر افزایش تولیدات کشاورزی ، دامی و صنعتی که نیازهای عمومی را تامین کند و کشور را به مرحله خودکفائی برساند و از وابستگی برهاند .

اصل چهل و چهارم

نظام اقتصادی جمهوری اسلامی ایران بر پایه سه بخش دولتی ، تعاونی و خصوصی با برنامه ریزی منظم و صحیح استوار است .
بخش دولتی شامل کلیه صنایع بزرگ ، صنایع مادر ، بازرگانی خارجی ، معادن بزرگ ، بانکداری ، بیمه ، تامین نیرو ، سدها و شبکه های بزرگ آبرسانی ، رادیو و تلویزیون ، پست و تلگراف و تلفن ، هواپیمائی ، کشتیرانی ، راه و راه آهن و مانند اینها است که به صورت مالکیت عمومی و در اختیار دولت است .
بخش تعاونی شامل شرکتها و موسسات تعاونی تولید و توزیع است که در شهرو

حسن حسینی
۵۸/۱۱/۲۴

۵۸/۱۱/۲۴

۵۸/۱۱/۲۴

۵۸/۱۱/۲۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
جمهوری اسلامی ایران
مجلس بررسی نهائی قوانین اساسی
۱۳۵۸ هجری شمسی

روستا بر طبق ضوابط اسلامی تشکیل میشود .
بخش خصوصی شامل آن قسمت از کشاورزی ، دامداری ، صنعت ، تجارت و خدمات
میشود که مکمل فعالیتهای اقتصادی دولتی و تعاونی است .
مالکیت در این سه بخش تاجائی که با اصول دیگر این فصل مطابق باشد و از محدوده
قوانین اسلام خارج نشود و موجب رشد و توسعه اقتصادی کشور گردد و مایه زیان جامعه
نشود مورد حمایت قانون جمهوری اسلامی است .
تفصیل ضوابط و قلمرو و شرایط هر سه بخش را قانون معین میکند .

اصل چهل و پنجم

انفال و ثروت های عمومی از قبیل زمینهای موات یارها شده ، معادن ، دریاها ،
دریاچه ها ، رودخانه ها و سایر آب های عمومی ، کوهها ، دره ها ، جنگلها ، نیزارها ، بیشه های
طبیعی ، مراتعی که حریم نیست ، ارث بدون وارث ، و اموال مجهول المالک و اموال عمومی که
از غاصبین مسترد میشود ، در اختیار حکومت اسلامی است تا بر طبق مصالح عامه نسبت
به آنها عمل نماید . تفصیل و ترتیب استفاده از هر یک را قانون معین میکند .

اصل چهل و ششم

هر کس مالک حاصل کسب و کار مشروع خویش است و هیچکس نمیتواند به عنوان
مالکیت نسبت به کسب و کار خود امکان کسب و کار را از دیگری سلب کند .

اصل چهل و هفتم

مالکیت شخصی که از راه مشروع باشد محترم است . ضوابط آن را قانون معین میکند .

اصل چهل و هشتم

در بهره برداری از منابع طبیعی و استفاده از درآمدهای ملی در سطح استانها و توزیع
فعالیتهای اقتصادی میان استانها و مناطق مختلف کشور ، باید تبعیض در کار نباشد .
بطوریکه هر منطقه فراخور نیازها و استعداد رشد خود ، سرمایه و امکانات لازم در دسترس
داشته باشد .

حسن حسینی
۵۸/۱/۲۴

۵۸/۱/۲۴

۵۸/۱/۲۴

۵۸/۱/۲۴

اصل چهل و نهم

دولت موظف است ثروت‌های ناشی از ربا، غصب، رشوه، اختلاس، سرقت، قمار، سوءاستفاده از موقوفات، سوءاستفاده از مقاطعه‌کاریها و معاملات دولتی، فروش زمینهای موات و مباحات اصلی، دائر کردن اماکن فساد و سایر موارد غیر مشروع را گرفته و بصاحب حق رد کند و در صورت معلوم نبودن اوبه بیت‌المال بدهد این حکم باید با رسیدگی و تحقیق و ثبوت شرعی به وسیله دولت اجرا شود.

اصل پنجاهم

در جمهوری اسلامی، حفاظت محیط زیست که نسل امروز و نسلهای بعد باید در آن حیات اجتماعی رو به رشدی داشته باشند، وظیفه عمومی تلقی میگردد. از این رو فعالیتهای اقتصادی و غیر آن که با آلودگی محیط زیست یا تخریب غیر قابل جبران آن ملازمه پیدا کند، ممنوع است.

اصل پنجاه و یکم

هیچ نوع مالیات وضع نمیشود مگر بموجب قانون. موارد معافیت و بخشودگی و تخفیف مالیاتی بموجب قانون مشخص میشود.

اصل پنجاه و دوم

بودجه سالانه کل کشور به ترتیبی که در قانون مقرر میشود از طرف دولت تهیه و برای رسیدگی و تصویب به مجلس شورای ملی تسلیم میگردد. هرگونه تغییر در ارقام بودجه نیز تابع مراتب مقرر در قانون خواهد بود.

اصل پنجاه و سوم

کلیه دریافت‌های دولت در حسابهای خزانه داری کل متمرکز میشود و همه پرداختها در حدود اعتبارات مصوب بموجب قانون انجام میگردد.

من محمد
۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

اصل پنجاه و چهارم

دیوان محاسبات کشور مستقیماً " زیر نظر مجلس شورای ملی می باشد . سازمان و اداره
امور آن در تهران و مراکز استانها بموجب قانون تعیین خواهد شد .

اصل پنجاه و پنجم

دیوان محاسبات کلیه حسابهای وزارتخانهها ، موسسات ، شرکتهای دولتی و سایر
دستگاههایی که بنحوی از انحاء از بودجه کل کشور استفاده میکنند به ترتیبی که قانون مقرر
میدارد رسیدگی یا حسابرسی می نماید که هیچ هزینه ای از اعتبارات مصوب تجاوز نکرده
و هر وجهی در محل خود به مصرف رسیده باشد . دیوان محاسبات ، حسابها و اسناد
و مدارک مربوطه را برابر قانون جمع آوری و گزارش تفریح بودجه هر سال را بانضمام
نظرات خود به مجلس شورای ملی تسلیم می نماید . این گزارش باید در دسترس عموم
گذاشته شود .

فصل پنجم

حق حاکمیت ملت و قوای ناشی از آن

اصل پنجاه و هشتم

حاکمیت مطلق بر جهان و انسان از آن خداست و هم او ، انسان را بر سر نوشت اجتماعی
خویش حاکم ساخته است . هیچکس نمیتواند این حق الهی را از انسان سلب کند یا در خدمت
منافع فرد یا گروهی خاص قرار دهد و ملت این حق خداداد را از طریق که در اصول بعد
می آید اعمال میکند .

اصل پنجاه و نهم

قوای حاکم در جمهوری اسلامی ایران عبارتند از . قوه مقننه ، قوه مجریه و قوه قضائیه که
زیر نظر ولایت امر و امامت امت ، بر طبق اصول آئینده این قانون اعمال میگردند . این قوا
مستقل از یکدیگرند و ارتباط میان آنها بوسیله رئیس جمهور برقرار میگردد .

حسن عصفری
۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
جمهوری اسلامی ایران
مجلس بررسی نهائی قانون اساسی
۱۳۵۸ هجری شمسی

اصل پنجاه و هشتم

اعمال قوه مقننه از طریق مجلس شورای ملی است که از نمایندگان منتخب مردم تشکیل میشود و مصوبات آن پس از طی مراحلی که در اصول بعد می آید برای اجرا به قوه مجریه و قضائیه ابلاغ میگردد.

اصل پنجاه و نهم

در مسائل بسیار مهم اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ممکن است اعمال قوه مقننه از راه همه پرسی و مراجعه مستقیم به آراء مردم صورت گیرد. درخواست مراجعه به آراء عمومی باید بتصویب دوسوم مجموع نمایندگان مجلس برسد.

اصل شصتم

اعمال قوه مجریه جز در اموری که در این قانون مستقیماً "بر عهده رهبری گذارده شده، از طریق رئیس جمهور و نخست وزیر و وزراء است.

اصل شصت و یکم

اعمال قوه قضائیه بوسیله دادگاههای دادگستری است که باید طبق موازین اسلامی تشکیل شود و به حل و فصل دعاوی و حفظ حقوق عمومی و گسترش و اجرای عدالت و اقامه حدود الهی بپردازد.

فصل ششم

قوه مقننه

مبحث اول - مجلس شورای ملی

اصل شصت و دوم

مجلس شورای ملی از نمایندگان ملت که بطور مستقیم و بارای مخفی انتخاب می شوند

تشکیل میگردد.

من کسری
۵۸۱۸/۲۴

۵۸۱۸/۱۱۴
۵۸۱۸/۲۴ ۵۸۱۸/۱۱۴

۵۸۱۸/۲۴

اصل شصت و سوم

دوره نمایندگی مجلس شورای ملی چهار سال است. انتخابات هر دوره باید پیش از پایان دوره قبل برگزار شود بطوریکه کشور در هیچ زمان بدون مجلس نباشد.

اصل شصت و چهارم

عده نمایندگان مجلس شورای ملی دو بیست و هفتاد نفر است و پس از هر ده سال در صورت زیاد شدن جمعیت کشور در هر حوزه انتخابی به نسبت هر یکصد و پنجاه هزار نفر یک نماینده اضافه میشود. زرتشتیان و کلیمیان هر کدام یک نماینده و مسیحیان آشوری و کلدانی مجموعاً "یک نماینده و مسیحیان ارمنی جنوب و شمال هر کدام یک نماینده انتخاب میکنند و در صورت افزایش جمعیت هر یک از اقلیتها پس از هر ده سال به ازای هر یکصد و پنجاه هزار نفر اضافی یک نماینده اضافی خواهند داشت مقررات مربوط به انتخابات را قانون معین میکند.

اصل شصت و پنجم

پس از برگزاری انتخابات، جلسات مجلس شورای ملی با حضور دوسوم مجموع نمایندگان رسمیت مییابد و تصویب طرحها و لوایح طبق آئین نامه مصوب داخلی انجام میگردد مگر در مواردی که در قانون اساسی نصاب خاصی تعیین شده باشد. برای تصویب آئین نامه داخلی موافقت دوسوم حاضران لازم است.

اصل شصت و ششم

ترتیب انتخاب رئیس و هیات رئیسه مجلس و تعداد کمیسیونها و دوره تصدی آنها و امور مربوط به مذاکرات و انتظامات مجلس بوسیله آئین نامه داخلی مجلس معین میگردد.

اصل شصت و هفتم

نمایندگان باید در نخستین جلسه مجلس به ترتیب زیر سوگند یاد کنند و متون قسم نامفرا اضاء نمایند.

حسن حبیبی
۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

" من در برابر قرآن مجید ، بخدای قادر متعال سوگند
یاد میکنم و باتکیه بر شرف انسانی خویش تعهد مینمایم
که پاسدار حریم اسلام و نگاهبان دستاوردهای انقلاب
اسلامی ملت ایران و مبانی جمهوری اسلامی باشم ،
ودیعهای را که ملت به ما سپرده بعنوان امینی عادل
پاسداری کنم و در انجام وظایف وکالت ، امانت و تقوی
را رعایت نمایم و همواره به استقلال و اعتلای کشور
و حفظ حقوق ملت و خدمت به مردم پای بند باشم ،
از قانون اساسی دفاع کنم و در گفتهها و نوشته ها و
اظهارنظرها ، استقلال کشور و آزادی مردم و تأمین
مصالح آنها را مد نظر داشته باشم . "

نمایندگان اقلیتهای دینی این سوگند را با ذکر کتاب آسمانی خود یاد خواهند
کرد .

نمایندگانی که در جلسه نخست شرکت ندارند باید در اولین جلسهای که حضور پیدا
میکنند مراسم سوگند را بجای آورند .

اصل شصت و هشتم

در زمان جنگ و اشغال نظامی کشور به پیشنهاد رئیس جمهور و تصویب سه چهارم
مجموع نمایندگان و تایید شورای نگهبان انتخابات نقاط اشغال شده یا تمامی مملکت
برای مدت معینی متوقف میشود و در صورت عدم تشکیل مجلس جدید ، مجلس سابق
همچنان بکار خود ادامه خواهد داد .

اصل شصت و نهم

مذاکرات مجلس شورای ملی باید علنی باشد و گزارش کامل آن از طریق رادیو و
روزنامه رسمی برای اطلاع عموم منتشر شود . در شرایط اضطراری ، در صورتی که رعایت
امنیت کشور ایجاب کند ، به تقاضای نخست وزیر یا یکی از وزراء یاده نفر از نمایندگان

حسن محمدی
۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
جمهوری اسلامی ایران
مجلس بررسی نهائی قوانین اساسی
۱۳۵۸ هجری شمسی

جلسه غیر علنی تشکیل می شود . مصوبات جلسه غیر علنی در صورتی معتبر است که با حضور شورای نگهبان به تصویب سه چهارم مجموع نمایندگان برسد . گزارش و مصوبات این جلسات باید پس از برطرف شدن شرایط اضطراری برای اطلاع عموم منتشر گردد .

اصل هفتم

رئیس جمهور ، نخست وزیر و وزیران با اجتماع یا با افراد حق شرکت در جلسات علنی مجلس را دارند و می توانند مشاوران خود را همراه داشته باشند و در صورتیکه نمایندگان لازم بدانند ، رئیس جمهور و نخست وزیر و وزراء مکلف به حضورند و هرگاه تقاضا کنند مطالبشان استماع میشود .
دعوت رئیس جمهور به مجلس باید به تصویب اکثریت برسد .

مبحث دوم - اختیارات و صلاحیت مجلس شورای ملی

اصل هفتم و یکم

مجلس شورای ملی در عموم مسائل در حدود مقرر در قانون اساسی میتواند قانون وضع کند .

اصل هفتم و دوم

مجلس شورای ملی نمی تواند قوانینی وضع کند که با اصول و احکام مذهب رسمی کشور یا قانون اساسی مغایرت داشته باشد . تشخیص این امر به ترتیبی که در اصل نود و ششم آمده بر عهده شورای نگهبان است .

اصل هفتم و سوم

شرح و تفسیر قوانین عادی در صلاحیت مجلس شورای ملی است . مفاد این اصل مانع از تفسیری که دادگستران ، در مقام تمیز حق ، از قوانین میکنند نیست .

حسن حسینی
۵۸/۱۸/۲۴

۵۸/۱۸/۲۴

۵۸/۱۸/۲۴

۵۸/۱۸/۲۴

۵۸/۱۸/۲۴

اصل هفتاد و چهارم

لوائح قانونی پس از تصویب هیات وزیران به مجلس تقدیم میشود و طرحهای قانونی به پیشنهاد حداقل پانزده نفر از نمایندگان، در مجلس شورای ملی قابل طرح است.

اصل هفتاد و پنجم

طرحهای قانونی و پیشنهادهای و اصلاحاتی که نمایندگان در خصوص لوایح قانونی عنوان میکنند و به تقلیل درآمد عمومی یا افزایش هزینههای عمومی می انجامد، در صورتی قابل طرح در مجلس است که در آن طریق جبران کاهش درآمد یا تامین هزینه جدید نیز معلوم شده باشد.

اصل هفتاد و ششم

مجلس شورای ملی حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارد.

اصل هفتاد و هفتم

عهدنامهها، مقاولهنامهها، قراردادها و موافقتنامههای بین المللی باید به تصویب مجلس شورای ملی برسد.

اصل هفتاد و هشتم

هرگونه تغییر در خطوط مرزی ممنوع است مگر اصلاحات جزئی با رعایت مصالح کشور بشرط اینکه یک طرفه نباشد و به استقلال و تمامیت ارضی کشور لطمه نزند و به تصویب چهار پنجم مجموع نمایندگان مجلس شورای ملی برسد.

اصل هفتاد و نهم

برقراری حکومت نظامی ممنوع است. در حالت جنگ و شرایط اضطراری نظیر آن دولت حق دارد با تصویب مجلس شورای ملی موقتا "محدود پتھای ضروری را برقرار نماید، ولی

حن حسینی
۵۸/۱۸/۲۴

۵۸/۱۸/۲۴

۵۸/۱۸/۲۴

۵۸/۱۸/۲۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
جمهوری اسلامی ایران
مجلس بررسی نهادهای قانون اساسی
۱۳۵۸ هجری شمسی

مدت آن بهر حال نمی تواند بیش از سی روز باشد و در صورتیکه ضرورت همچنان باقی باشد دولت موظف است مجدداً " از مجلس کسب مجوز کند .

اصل هشتم

گرفتن و دادن وام یا کمکهای بدون عوض داخلی و خارجی از طرف دولت باید با تصویب مجلس شورای ملی باشد .

اصل هشتم و یکم

دادن امتیاز تشکیل شرکتها و موسسات در امور تجاری و صنعتی و کشاورزی و معادن و خدمات به خارجیان مطلقاً " ممنوع است .

اصل هشتم و دوم

استخدام کارشناسان خارجی از طرف دولت ممنوع است مگر در موارد ضرورت با تصویب مجلس شورای ملی .

اصل هشتم و سوم

بناها و اموال دولتی که از نفایس ملی باشد قابل انتقال به غیر نیست مگر با تصویب مجلس شورای ملی ، آنهم در صورتیکه از نفایس منحصر بفرد نباشد .

اصل هشتم و چهارم

هر نماینده در برابر تمام ملت مسوول است و حق دارد در همه مسائل داخلی و خارجی کشور اظهار نظر نماید .

اصل هشتم و پنجم

سمت نمایندگی قائم به شخص است و قابل واگذاری به دیگری نیست . مجلس نمیتواند

حن عضدی
۵۸/۱۱/۲۴

۵۸/۱۱/۲۴

۵۸/۱۱/۲۴

۵۸/۱۱/۲۴

اختیار قانون گذاری را به شخص یا هیاتی واگذار کند، ولی در موارد ضروری میتواند اختیار وضع بعضی از قوانین را با رعایت اصل هفتاد و دوم به کمیسیون های داخلی خود تفویض کند، در این صورت این قوانین در مدتی که مجلس تعیین مینماید به صورت آزمایشی اجرا میشود و تصویب نهائی آنها با مجلس خواهد بود.

اصل هشتاد و هشتم

نمایندگان مجلس در مقام ایفای وظایف نمایندگی در اظهار نظر و رای خود کاملاً آزادند و نمی توان آنها را به سبب نظراتی که در مجلس اظهار کرده اند یا آرائی که در مقام ایفای وظایف نمایندگی خود داده اند تعقیب یا توقیف کرد.

اصل هشتاد و نهم

هیات وزیران پس از تشکیل و معرفی و پیش از هر اقدام دیگر باید از مجلس رای اعتماد بگیرد. در دوران تصدی نیز در مورد مسائل مهم و مورد اختلاف میتواند از مجلس تقاضای رای اعتماد کند.

اصل هشتاد و دهم

در هر مورد که نماینده ای از وزیر مسؤؤل در باره یکی از وظایف او سوال کند آن وزیر موظف است در مجلس حاضر شود و به سوال جواب دهد و این جواب نباید بیش از ده روز به تاخیر افتد مگر با عذر موجه به تشخیص مجلس شورای ملی.

اصل هشتاد و نهم

نمایندگان مجلس میتوانند در مواردی که لازم میدانند هیات وزیران یا هر یک از وزراء را استیضاح کنند. استیضاح وقتی قابل طرح در مجلس است که با امضای حداقل ده نفر از نمایندگان مجلس تقدیم شود.

هیات وزیران یا وزیر مورد استیضاح باید ظرف مدت ده روز پس از طرح آن در مجلس

حسن محمدی
۵۸/۱/۲۴

۵۸/۱/۲۴

۵۸/۱/۲۴ ۵۸/۱/۲۴

۵۸/۱/۲۴

بِسْمِ تَعَالَى
جمهوری اسلامی ایران
مجلس بررسی نهائی قانون اساسی
۱۳۵۸ هجری شمسی

حاضر شود و به آن پاسخ گوید و از مجلس رای اعتماد بخواهد. در صورت عدم حضور هیات وزیران یا وزیر برای پاسخ نمایندگان مزبور درباره استیضاح خود توضیحات لازم را میدهند و در صورتیکه مجلس مقتضی بداند اعلام رای عدم اعتماد خواهد کرد. اگر مجلس رای اعتماد نداد هیات وزیران یا وزیر مورد استیضاح عزل میشود. در هر دو صورت نخست وزیر یا وزیر مورد استیضاح نمی توانند در هیات وزیرانی که بلافاصله بعد از آن تشکیل میشود عضویت پیدا کنند.

اصل نودم

هر کس شکایتی از طرز کار مجلس یا قوه مجریه یا قوه قضائیه داشته باشد، میتواند شکایت خود را کتبا "به مجلس شورای ملی عرضه کند. مجلس موظف است باین شکایات رسیدگی کند و پاسخ کافی دهد و در مواردی که شکایت به قوه مجریه و یا قوه قضائیه مربوط است رسیدگی و پاسخ کافی از آنها بخواهد و در مدت متناسب نتیجه را اعلام نماید و در موردی که مربوط به عموم باشد با اطلاع عامه برساند.

اصل نود و یکم

بمنظور پاسداری از احکام اسلام و قانون اساسی از نظر عدم مغایرت مصوبات مجلس شورای ملی با آنها، شورائی بنام شورای نگهبان با ترکیب زیر تشکیل میشود.
۱- شش نفر از فقهای عادل و آگاه به مقتضیات زمان و مسائل روز. انتخاب این عده بارهبر یا شورای رهبری است.
۲- شش نفر حقوقدان، در رشته های مختلف حقوقی، از میان حقوقدانان مسلمانی که بوسیله شورای عالی قضائی به مجلس شورای ملی معرفی میشوند و برای مجلس انتخاب میگرددند.

اصل نود و دوم

اعضای شورای نگهبان برای مدت شش سال انتخاب میشوند ولی در نخستین دوره

۵۸/۱/۲۴
۵۸/۱/۲۴
۵۸/۱/۲۴
۵۸/۱/۲۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
جمهوری اسلامی ایران
مجلس بررسی نهائی قوانین اساسی
۱۳۵۸ هجری شمسی

پس از گذشتن سه سال، نیمی از اعضای هر گروه به قید قرعه تغییر می یابند و اعضای تازه ای به جای آنها انتخاب میشوند.

اصل نود و سوم

مجلس شورای ملی بدون وجود شورای نگهبان اعتبار قانونی ندارد مگر در مورد تصویب اعتبارنامه نمایندگان و انتخاب شش نفر حقوقدان اعضای شورای نگهبان.

اصل نود و چهارم

کلیه مصوبات مجلس شورای ملی باید به شورای نگهبان فرستاده شود. شورای نگهبان موظف است آن را حداکثر ظرف ده روز از تاریخ وصول از نظر انطباق بر موازین اسلام و قانون اساسی مورد بررسی قرار دهد و چنانچه آن را مغایر ببیند برای تجدید نظر به مجلس باز گرداند. در غیر این صورت مصوبه قابل اجرا است.

اصل نود و پنجم

در مواردی که شورای نگهبان مدت ده روز را برای رسیدگی و اظهار نظر نهائی کافی نداند، میتواند از مجلس شورای ملی حداکثر برای ده روز دیگر با ذکر دلیل خواستار تمدید وقت شود.

اصل نود و ششم

تشخیص عدم مغایرت مصوبات مجلس شورای ملی با احکام اسلام با اکثریت فقهای شورای نگهبان و تشخیص عدم تعارض آنها با قانون اساسی بر عهده اکثریت همه اعضای شورای نگهبان است.

اصل نود و هفتم

اعضای شورای نگهبان بمنظور تسریع در کار میتوانند هنگام مذاکره درباره لایحه یا طرح قانونی در مجلس حاضر شوند و مذاکرات را استماع کنند. اما وقتی طرح یا لایحه ای فوری در دستور کار مجلس قرار گیرد، اعضای شورای نگهبان باید در مجلس حاضر شوند و

صحن عسکری
۵۸/۸/۲۴
۵۸/۸/۲۴
۵۸/۸/۲۴
۵۸/۸/۲۴
۵۸/۸/۲۴

بِسْمِ تَعَالَى
جمهوری اسلامی ایران
مجلس بررسی نهائی قانون اساسی
۱۳۵۸ هجری شمسی

نظر خود را اظهار نمایند .

اصل نود و هشتم

تفسیر قانون اساسی بعهدہ شورای نگهبان است کہ با تصویب سه چهارم آنان انجام میشود .

اصل نود و نهم

شورای نگهبان نظارت بر انتخاب رئیس جمهور ، انتخابات مجلس شورای ملی و مراجعہ بہ آراء عمومی و ہمہ پرسی را بر عہدہ دارد .

فصل ہفتم

شورایا

اصل یکصدم

برای پیشبرد سریع برنامه های اجتماعی ، اقتصادی ، عمرانی ، بهداشتی ، فرهنگی ، آموزشی و سایر امور رفاهی از طریق همکاری مردم با توجه به مقتضیات محلی ادارہ امور ہر روستا ، بخش ، شہر ، شہرستان یا استان با نظارت شورائی بنام شورای دہ ، بخش ، شہر ، شہرستان یا استان صورت می گیرد کہ اعضای آن را مردم همان محل انتخاب میکنند . شرایط انتخاب کنندگان و انتخاب شوندگان و حدود وظایف و اختیارات و نحوه انتخاب و نظارت شورای مذکور و سلسلہ مراتب آنها را کہ باید با رعایت اصول وحدت ملی و تمامیت ارضی و نظام جمهوری اسلامی و تابعیت حکومت مرکزی باشد قانون معین میکند .

اصل یکصد و یکم

بمنظور جلوگیری از تبعیض و جلب همکاری در تهیه برنامه های عمرانی و رفاهی استانہا و نظارت بر اجرای ہماہنگ آنها ، شورای عالی استانہا مرکب از نمایندگان شورای استانہا

حسن حسینی
۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴ ۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

بِسْمِ تَعَالَى
جمهوری اسلامی ایران
مجلس بررسی نهائی قوانین اساسی
۱۳۵۸ هجری شمسی

تشکیل میشود .

نحوه تشکیل ووظایف این شورا را قانون معین میکند .

اصل یکصدودوم

شورای عالی استانهاحق دارد در حدود وظایف خود طرحهای تهیه ومستقیما یا از طریق دولت به مجلس شورای ملی پیشنهاد کند . این طرحها باید در مجلس مورد بررسی قرار گیرد .

اصل یکصدوسوم

استانداران ، فرمانداران ، بخشداران وسایر مقامات کشوری که از طرف دولت تعیین میشوند در حدود اختیارات شوراها ملزم بر رعایت تصمیمات آنها هستند .

اصل یکصدوچهارم

بمنظور تامین قسط اسلامی و همکاری در تهیه برنامهها و ایجاد هماهنگی در پیشرفت امور در واحدهای تولیدی ، صنعتی و کشاورزی ، شوراهائی مرکب از نمایندگان کارگران و دهقانان و دیگر کارکنان ومدیران ، و در واحدهای آموزشی ، اداری ، خدماتی ومانند اینها شوراهائی مرکب از نمایندگان اعضاء این واحدها تشکیل میشود . چگونگی تشکیل این شوراها و حدود وظایف و اختیارات آنها را قانون معین میکند .

اصل یکصدوپنجم

تصمیمات شوراها نباید مخالف موازین اسلام و قوانین کشور باشد .

اصل یکصدوششم

انحلال شوراها جز در صورت انحراف از وظایف قانونی ممکن نیست . مرجع تشخیص انحراف و ترتیب انحلال شوراها و طرز تشکیل مجدد آنها را قانون معین میکند . شورا در صورت اعتراض به انحلال حق دارد به دادگاه صالح شکایت کند و دادگاه موظف است خارج از نوبت بآن رسیدگی کند .

من محمد
۵۸/۱۸/۲۴

۵۸/۱۸/۲۴

۵۸/۱۸/۲۴ ۵۸/۱۸/۲۴

۵۸/۱۸/۲۴

فصل هشتم
رهبر یا شورای رهبری

اصل یکصد و هفتم

هرگاه یکی از فقهای واجد شرایط مذکور در اصل پنجم این قانون از طرف اکثریت قاطع مردم به مرجعیت و رهبری شناخته و پذیرفته شده باشد، همانگونه که در مورد مرجع عالیقدر تقلید و رهبر انقلاب آیت الله العظمی امام خمینی چنین شده است، این رهبر، ولایت امر و همه مسوولیتهای ناشی از آن را بر عهده دارد. در غیر این صورت خبرگان منتخب مردم درباره همه کسانی که صلاحیت مرجعیت و رهبری دارند بررسی و مشورت میکنند. هرگاه یک مرجع را دارای برجستگی خاص برای رهبری بیابند او را به عنوان رهبر به مردم معرفی مینمایند، وگرنه سه یا پنج مرجع واجد شرایط رهبری را بعنوان اعضای شورای رهبری تعیین و به مردم معرفی میکنند.

اصل یکصد و هشتم

قانون مربوط به تعداد و شرایط خبرگان، کیفیت انتخاب آنها و آئین نامه داخلی جلسات آنان برای نخستین دوره باید بوسیله فقهای اولین شورای نگهبان تهیه و با اکثریت آراء آنان تصویب شود و به تصویب نهائی رهبر انقلاب برسد. از آن پس هرگونه تغییر و تجدیدنظر در این قانون در صلاحیت مجلس خبرگان است.

اصل یکصد و نهم

- شرایط و صفات رهبر یا اعضای شورای رهبری.
- ۱- صلاحیت علمی و تقوایی لازم برای افتاء و مرجعیت.
 - ۲- بینش سیاسی و اجتماعی و شجاعت و قدرت و مدیریت کافی برای رهبری.

اصل یکصد و دهم

- وظایف و اختیارات رهبری.
- ۱- تعیین فقهای شورای نگهبان.

من مهندس
۵۸/۱۸/۲۴

۵۸/۱۸/۲۴

۵۸/۱۸/۲۴

۵۸/۱۸/۲۴

۵۸/۱۸/۲۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
جمهوری اسلامی ایران
مجلس بررسی نهائی قانون اساسی
۱۳۵۸ هجری شمسی

- ۲- نصب عالیترین مقام قضائی کشور .
- ۳- فرماندهی کل نیروهای مسلح به ترتیب زیر .
 - الف - نصب و عزل رئیس ستاد مشترک .
 - ب - نصب و عزل فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی .
 - ج - تشکیل شورای عالی دفاع ملی ، مرکب از هفت نفر از اعضای زیر .
 - رئیس جمهور .
 - نخست وزیر .
 - وزیر دفاع .
 - رئیس ستاد مشترک .
 - فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی .
 - دوماور به تعیین رهبر .
 - د - تعیین فرماندهان عالی نیروهای سه گانه به پیشنهاد شورای عالی دفاع .
 - ه - اعلان جنگ و صلح و بسیج نیروها به پیشنهاد شورای عالی دفاع .
- ۴- امضای حکم ریاست جمهوری پس از انتخاب مردم ، صلاحیت داوطلبان ریاست جمهوری از جهت دارا بودن شرایطی که در این قانون می آید باید قبل از انتخابات به تایید شورای نگهبان و در دوره اول به تایید رهبری برسد .
- ۵ - عزل رئیس جمهور یا در نظر گرفتن مصالح کشور ، پس از حکم دیوانعالی کشور به تخلف وی از وظایف قانونی یارای مجلس شورای ملی به عدم کفایت سیاسی او .
- ۶ - عفو یا تخفیف مجازات محکومین ، در حدود موازین اسلامی ، پس از پیشنهاد دیوانعالی کشور .

اصل یکصد و یازدهم

هرگاه رهبر یا یکی از اعضای شورای رهبری از انجام وظایف قانونی رهبری ناتوان شود یا فاقد یکی از شرایط مذکور در اصل یکصد و نهم گردد از مقام خود برکنار خواهد شد . تشخیص این امر بعهده خبرگان مذکور در اصل یکصد و هشتم است .
مقررات تشکیل خبرگان برای رسیدگی و عمل به این اصل در اولین اجلاس خبرگان تعیین میشود .

حسن عسکری
۵۸/۱۸/۲۴

۵۸/۱۸/۲۴

۵۸/۱۸/۲۴

۵۸/۱۸/۲۴

بِسْمِ تَعَالَى
جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای قانون اساسی
۱۳۵۸ هجری شمسی

اصل یکصد و نوزدهم

رهبر یا اعضای شورای رهبری در برابر قوانین با سایر افراد کشور مساوی هستند.

فصل نهم

قوه مجریه

مبحث اول - ریاست جمهوری

اصل یکصد و سیزدهم

پس از مقام رهبری رئیس جمهور عالیترین مقام رسمی کشور است و مسوولیت اجرای قانون اساسی و تنظیم روابط قوای سه گانه و ریاست قوه مجریه را جز در امریکه مستقیما " برهبری مربوط میشود، برعهده دارد.

اصل یکصد و چهاردهم

رئیس جمهور برای مدت چهار سال بارای مستقیم مردم انتخاب میشود و انتخاب مجدد او بصورت متوالی تنها برای یک دوره بلا مانع است.

اصل یکصد و پانزدهم

رئیس جمهور باید از میان رجال مذهبی و سیاسی که واجد شرایط زیر باشند انتخاب گردد.

ایرانی الاصل، تابع ایران، مدیر و مدبر، دارای حسن سابقه و امانت و تقوی، مومن و معتقد به مبانی جمهوری اسلامی ایران و مذهب رسمی کشور.

اصل یکصد و شانزدهم

نامزدهای ریاست جمهوری باید قبل از شروع انتخابات آمادگی خود را رسما اعلام کنند. نحوه برگزاری انتخاب رئیس جمهوری را قانون معین میکند.

Handwritten signatures and dates at the bottom of the page, including the date ۵۸/۱۱/۲۴.

بِسْمِ تَعَالَى
جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای قانون اساسی
۱۳۵۸ هجری شمسی

اصل یکصد و هفدهم

رئیس جمهور با اکثریت مطلق آراء شرکت کنندگان ، انتخاب میشود ، ولی هرگاه در دور نخست هیچیک از نامزدها چنین اکثریتی بدست نیاورد ، روز جمعه هفته بعد برای بار دوم رای گرفته میشود . در دور دوم تنها دو نفر از نامزدها که در دور نخست آراء بیشتری داشته اند شرکت میکنند ، ولی اگر بعضی از نامزدهای دارنده آراء بیشتر ، از شرکت در انتخابات منصرف شوند ، از میان بقیه ، دو نفر که در دور نخست بیش از دیگران رای داشته اند برای انتخاب مجدد معرفی میشوند .

اصل یکصد و هجدهم

مسئولیت نظارت بر انتخابات ریاست جمهوری طبق اصل نود و نهم برعهده شورای نگهبان است ولی قبل از تشکیل نخستین شورای نگهبان برعهده انجمن نظارتی است که قانون تعیین میکند .

اصل یکصد و نوزدهم

انتخاب رئیس جمهور جدید باید حداقل یکماه پیش از پایان دوره ریاست جمهوری قبلی انجام شده باشد و در فاصله انتخاب رئیس جمهور جدید و پایان دوره ریاست جمهوری سابق رئیس جمهور پیشین وظایف رئیس جمهوری را انجام میدهد .

اصل یکصد و بیستم

هرگاه در فاصله ده روز پیش از رای گیری یکی از نامزدهائی که صلاحیت او طبق این قانون احراز شده فوت کند ، انتخابات بمدت دو هفته بتأخیر میافتد . اگر در فاصله دور نخست و دور دوم نیز یکی از دو نفر حائز اکثریت دور نخست فوت کند ، مهلت انتخابات برای دو هفته تمدید میشود .

اصل یکصد و بیست و یکم

رئیس جمهور در مجلس شورای ملی در جلسه ای که با حضور رئیس دیوانعالی کشور

من رئیس
۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
جمهوری اسلامی ایران
مجلس بررسی نهائی قانون اساسی
۱۳۵۸ هجری شمسی

و اعضای شورای نگهبان قانون اساسی تشکیل میشود بترتیب زیر سوگند یاد میکنند و سوگندنامه را امضاء مینمایند .

بسم الله الرحمن الرحيم

"من بعنوان رئیس جمهور در پیشگاه قرآن کریم و در برابر ملت ایران بخداوند قادر متعال سوگند یاد میکنم که پاسدار مذهب رسمی و نظام جمهوری اسلامی و قانون اساسی کشور باشم و همه استعداد و صلاحیت خویش را در راه ایفای مسوولیتهایی که بر عهده گرفته ام بکار گیرم و خود را وقف خدمت به مردم و اعتلای کشور، ترویج دین و اخلاق، پشتیبانی از حق و گسترش عدالت سازم و از هرگونه خودکامگی بپرهیزم و از آزادی و حرمت اشخاص و حقوقی که قانون اساسی برای ملت شناخته است حمایت کنم . در حراست از مرزها و استقلال سیاسی و اقتصادی و فرهنگی کشور از هیچ اقدامی دریغ نورزم و با استعانت از خداوند و پیروی از پیامبر اسلام و ائمه اطهار علیهم السلام قدرتی را که ملت بعنوان امانتی مقدس بمن سپرده است همچون امینی پارسا و فداکار نگاهدار باشم و آنرا به منتخب ملت پس از خود بسپارم ."

اصل یکصد و بیست و دوم

رئیس جمهور در حدود اختیارات و وظایف خویش در برابر ملت مسوول است ، نحوه رسیدگی به تخلف از این مسوولیت را قانون معین میکند .

اصل یکصد و بیست و سوم

رئیس جمهور موظف است مصوبات مجلس یا نتیجه همه پرسی را پس از طی مراحل قانونی و ابلاغ به وی امضاء کند و برای اجرا در اختیار مسوولان بگذارد .

حن کهنه
۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

اصل یکصد و بیست و چهارم

رئیس جمهور فردی را برای نخست وزیر نامزد میکند و پس از کسب رای تمایل از مجلس شورای ملی حکم نخست وزیر را صادر مینماید.

اصل یکصد و بیست و پنجم

امضای عهدنامه ها ، مقاوله نامه ها ، موافقت نامه ها و قرارداد های دولت ایران با سایر دولتها و همچنین امضای پیمانهای مربوط به اتحادیه های بین المللی پس از تصویب مجلس شورای ملی با رئیس جمهور یا نماینده قانونی اوست .

اصل یکصد و بیست و ششم

تصویب نامه ها و آئین نامه های دولت پس از تصویب هیات وزیران به اطلاع رئیس جمهور میرسد و در صورتی که آنها را برخلاف قوانین بیاید با ذکر دلیل برای تجدید نظر به هیات وزیران می فرستد .

اصل یکصد و بیست و هفتم

هرگاه رئیس جمهور لازم بداند جلسه هیات وزیران در حضور او به ریاست وی تشکیل میشود .

اصل یکصد و بیست و هشتم

رئیس جمهور استوارنامه سفیران را امضاء میکند و استوارنامه سفیران کشورهای دیگر را می پذیرد .

اصل یکصد و بیست و نهم

اعطای نشانهای دولتی با رئیس جمهور است .

اصل یکصد و سی ام

در هنگام غیبت یا بیماری رئیس جمهور شورا ای بنام شورای موقت ریاست

صحن کفندی
۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

بِسْمِ تَعَالَى
جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای ملی قانون اساسی
۱۳۵۸ هجری شمسی

جمهوری مرکب از نخست وزیر ، رئیس مجلس شورای ملی و رئیس دیوان عالی کشور وظایف او را انجام میدهد ، مشروط بر اینکه عذر رئیس جمهور بیش از دو ماه ادامه نیابد و نیز در مورد عزل رئیس جمهور یا در مورد دیکه مدت ریاست جمهوری سابق پایان یافته و رئیس جمهور جدید بر اثر موانعی هنوز انتخاب نشده ، وظایف ریاست جمهوری بر عهده این شوری است .

اصل یکصد و سی و یکم

در صورت فوت ، کنار گیری یا بیماری بیش از دو ماه و عزل رئیس جمهور ، یا موجبات دیگری از این گونه شورای موقت ریاست جمهوری موظف است ترتیبی دهد که حداکثر ظرف پنجاه روز رئیس جمهور جدید انتخاب شود و در این مدت وظایف و اختیارات ریاست جمهوری را جز در امر همه پرسی بر عهده دارد .

اصل یکصد و سی و دوم

در مدتی که وظایف رئیس جمهور بر عهده شورای موقت ریاست جمهوری است دولت را نمیتوان استیضاح کرد یا به آن رای عدم اعتماد داد و نیز نمیتوان برای تجدید نظر در قانون اساسی اقدام نمود .

مبحث دوم - نخست وزیر و وزراء

اصل یکصد و سی و سوم

وزراء به پیشنهاد نخست وزیر و تصویب رئیس جمهور معین و برای گرفتن رای اعتماد به مجلس معرفی میشوند .
تعداد وزیران و حدود اختیارات هر یک از آنان را قانون معین میکند .

اصل یکصد و سی و چهارم

ریاست هیات وزیران بانخست وزیر است که بر کار وزیران نظارت دارد و با اتخاذ تدابیر لازم به هماهنگ ساختن تصمیم های دولت میپردازد و با همکاری وزیران ، برنامه و خط مشی دولت را تعیین و قوانین را اجرا میکند .

۵۸/۸/۲۴
۵۸/۸/۲۴
۵۸/۸/۲۴
۵۸/۸/۲۴

نخست وزیر در برابر مجلس مسوؤل اقدامات هیات وزیران است .

اصل یکصدوسی و پنجم

نخست وزیر تا زمانیکه مورد اعتماد مجلس است در سمت خود باقی می ماند
استعفای دولت به رئیس جمهور تسلیم میشود و تا تعیین دولت جدید نخست وزیر
بوظایف خود ادامه میدهد .

اصل یکصدوسی و ششم

هرگاه نخست وزیر بخواهد وزیر را عزل کند و وزیر دیگری را بجای او برگزیند ،
باید این عزل و نصب با تصویب رئیس جمهور باشد و برای وزیر جدید از مجلس رای اعتماد
بگیرد و در صورتی که پس از ابراز اعتماد مجلس به دولت ، نیمی از اعضای هیات وزیران تغییر
نماید دولت باید مجدداً " از مجلس تقاضای رای اعتماد کند .

اصل یکصدوسی و هفتم

هریک از وزیران ، مسوؤل وظایف خاص خویش در برابر مجلس است ، ولی در
اموری که به تصویب هیات وزیران میرسد مسوؤل اعمال دیگران نیز هست .

اصل یکصدوسی و هشتم

علاوه بر مواردی که هیات وزیران یا وزیری مامور تدوین آئین نامه های اجرایی
قوانین میشود هیات وزیران حق دارد برای انجام وظایف اداری و تامین اجرای
قوانین و تنظیم سازمانهای اداری بوضع تصویب نامه و آئین نامه بپردازد . هر یک از
وزیران نیز در حدود وظایف خویش و مصوبات هیات وزیران حق وضع آئین نامه و صدور
بخشنامه را دارد . ولی مفاد این مقررات نباید با متن و روح قوانین مخالف باشد .

صیغی
۵۸۱۸۱۲۴
۵۸۱۸۱۲۴
۵۸۱۸۱۲۴
۵۸۱۸۱۲۴
۵۸۱۸۱۲۴

اصل یکصد و سی و نهم

صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی یا ارجاع آن بدواری در هر مورد موکول به تصویب هیات وزیران است و باید به اطلاع مجلس برسد. در مواردی که طرف دعوی خارجی باشد و در موارد مهم داخلی باید به تصویب مجلس نیز برسد. موارد مهم را قانون تعیین میکند.

اصل یکصد و چهلم

- رسیدگی به اتهام رئیس جمهور و نخست وزیر و وزیران در مورد جرائم عادی با اطلاع مجلس شورای ملی در دادگاههای عمومی دادگستری انجام میشود.

اصل یکصد و چهل و یکم

رئیس جمهور، نخست وزیر، وزیران و کارمندان دولت نمیتوانند بیش از یک شغل دولتی داشته باشند و داشتن هر نوع شغل دیگر در موسساتی که تمام یا قسمتی از سرمایه آن متعلق به دولت یا موسسات عمومی است و نمایندگی مجلس شورای ملی و وکالت دادگستری و مشاوره حقوقی و نیز ریاست و مدیریت عامل یا عضویت در هیات مدیره انواع مختلف شرکتهای خصوصی، جز شرکتهای تعاونی ادارات و موسسات برای آنان ممنوع است. سمتهای آموزشی در دانشگاهها و موسسات تحقیقاتی از این حکم مستثنی است. نخست وزیر میتواند در موارد ضرورت بطور موقت تصدی برخی از وزارتخانهها را بپذیرد.

اصل یکصد و چهل و دوم

دارائی رهبر یا اعضای شورای رهبری، رئیس جمهور، نخست وزیر، وزیران و همسر و فرزندان آنان قبل و بعد از خدمت، توسط دیوانعالی کشور رسیدگی میشود که برخلاف حق افزایش نیافته باشد.

صن محمد
۵۸/۱۸/۲۴

۵۸/۱۸/۱۲۴

۵۸/۱۸/۲۴ ۵۸/۱۸/۲۴

۵۸/۱۸/۲۴

مبحث سوم - ارتش و سپاه پاسداران انقلاب

اصل یکصد و چهل و سوم

ارتش جمهوری اسلامی ایران پاسداری از استقلال و تمامیت ارضی و نظام جمهوری اسلامی کشور را بر عهده دارد.

اصل یکصد و چهل و چهارم

ارتش جمهوری اسلامی ایران باید ارتشی اسلامی باشد که ارتشی مکتبی و مردمی است و باید افرادی شایسته را به خدمت بپذیرد که به اهداف انقلاب اسلامی مومن و در راه تحقق آن فداکار باشند.

اصل یکصد و چهل و پنجم

هیچ فرد خارجی عضویت در ارتش و نیروهای انتظامی کشور پذیرفته نمیشود.

اصل یکصد و چهل و ششم

استقرار هرگونه پایگاه نظامی خارجی در کشور هر چند بعنوان استفاده‌های صلح آمیز باشد ممنوع است.

اصل یکصد و چهل و هفتم

دولت باید در زمان صلح از افراد و تجهیزات فنی ارتش در کارهای امدادی، آموزشی، تولیدی، و جهاد سازندگی، با رعایت کامل موازین عدل اسلامی استفاده کند در حدی که به آمادگی رزمی ارتش آسیبی وارد نیاید.

Handwritten signatures and dates at the bottom of the page, including the date 58/8/24.

اصل یکصد و چهل و هشتم

هر نوع بهره برداری شخصی از وسائل و امکانات ارتش و استفاده شخصی از افراد آنها به صورت گماشته ، راننده شخصی و نظایر اینها ممنوع است .

اصل یکصد و چهل و نهم

ترقیع درجه نظامیان و سلب آن بموجب قانون است .

اصل یکصد و پنجاهم

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی که در نخستین روزهای پیروزی این انقلاب تشکیل شد ، برای ادامه نقش خود در نگهبانی از انقلاب و دستاوردهای آن پایرجا میماند . حدود وظایف و قلمرو مسوولیت این سپاه در رابطه با وظایف و قلمرو مسوولیت نیروهای مسلح دیگر با تاکید بر همکاری و هماهنگی برادرانه میان آنها بوسیله قانون تعیین میشود .

اصل یکصد و پنجاه و یکم

به حکم آیه کریمه " واعدوا لهم ما استطعتم من قوه و من رباط الخیل ترهبون به عدو الله و عدوکم و آخرین من دونهم لا تعلمونهم الله یعلمهم " دولت موظف است برای همه افراد کشور برنامه و امکانات آموزش نظامی را بر طبق موازین اسلامی فراهم نماید ، بطوریکه همه افراد همواره توانائی دفاع مسلحانه از کشور و نظام جمهوری اسلامی ایران را داشته باشند ، ولی داشتن اسلحه باید با اجازه مقامات رسمی باشد .

من عضو
۵۸/۱۸/۲۴

۵۸/۱۸/۱۲۴

۵۸/۱۸/۲۴

۵۸/۱۸/۲۴

۵۸/۱۸/۲۴

فصل دهم
سیاست خارجی

اصل یکصد و پنجاه و دوم

سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران بر اساس نفی هرگونه سلطه جوشی و سلطه پذیری، حفظ استقلال همه جانبه و تمامیت ارضی کشور، دفاع از حقوق همه مسلمانان و عدم تعهد در برابر قدرتهای سلطه گر و روابط صلح آمیز متقابل با دول غیر محارب استوار است.

اصل یکصد و پنجاه و سوم

هرگونه قرارداد که موجب سلطه بیگانه بر منابع طبیعی و اقتصادی، فرهنگ، ارتش و دیگر شؤون کشور گردد ممنوع است.

اصل یکصد و پنجاه و چهارم

جمهوری اسلامی ایران سعادت انسان در کل جامعه بشری را آرمان خود میداند و استقلال و آزادی و حکومت حق و عدل را حق همه مردم جهان می شناسد. بنابراین در عین خودداری کامل از هرگونه دخالت در امور داخلی ملتهای دیگر از مبارزه حق طلبانه مستضعفین در برابر مستکبرین در هر نقطه از جهان حمایت میکند.

اصل یکصد و پنجاه و پنجم

دولت جمهوری اسلامی ایران میتواند به کسانی که پناهندگی سیاسی بخواهند پناه دهد مگر اینکه بر طبق قوانین ایران خائن و تبهکار شناخته شوند.

ص ۲۴
۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

فصل یازدهم
قوه قضائیه

اصل یکصد و پنجاه و ششم

- قوه قضائیه قوه‌ای است مستقل که پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی و مسوول تحقق بخشیدن به عدالت و عهده‌دار وظایف زیر است .
- ۱- رسیدگی و صدور حکم در مورد تظلمات ، تعدیات ، شکایات ، حل و فصل دعاوی و رفع خصومات و اخذ تصمیم و اقدام لازم در آن قسمت از امور حسبه که قانون معین میکند .
 - ۲- احیای حقوق عامه و گسترش عدل و آزادیهای مشروع .
 - ۳- نظارت بر حسن اجرای قوانین .
 - ۴- کشف جرم و تعقیب و مجازات و تعزیر مجرمین و اجرای حدود و مقررات مدون جزائی اسلام .
 - ۵- اقدام مناسب برای پیشگیری از وقوع جرم و اصلاح مجرمین .

اصل یکصد و پنجاه و هفتم

- بمنظور انجام مسوولیت‌های قوه قضائیه شورائی بنام شورای عالی قضائی تشکیل میگردد که بالاترین مقام قوه قضائیه است و وظایف آن بشرح زیر میباشد .
- ۱- ایجاد تشکیلات لازم در دادگستری به تناسب مسوولیت‌های اصل یکصد و پنجاه و ششم .
 - ۲- تهیه لوایح قضائی متناسب با جمهوری اسلامی .
 - ۳- استخدام قضات عادل و شایسته و عزل و نصب آنها و تغییر محل ماموریت و تعیین مشاغل و ترفیع آنان و مانند اینها از امور اداری ، طبق قانون .

اصل یکصد و پنجاه و هشتم

شورای عالی قضائی از پنج عضو تشکیل میشود .

من کتبی
۵۸/۱۱/۲۴

۵۸/۱۱/۲۴

۵۸/۱۱/۲۴

۵۸/۱۱/۲۴

۵۸/۱۱/۲۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
جمهوری اسلامی ایران
مجلس رسمی نهائی قانون اساسی
۱۳۵۸ هجری شمسی

- ۱- رئیس دیوان عالی کشور .
 - ۲- دادستان کل کشور .
 - ۳- سه نفر قاضی مجتهد و عادل بانقلاب قضات کشور .
- اعضای این شورا برای مدت پنج سال و طبق قانون انتخاب میشوند و انتخاب مجددشان بلامانع است .
شرایط انتخاب شونده و انتخاب کننده را قانون معین میکند .

اصل یکصد و پنجاه و نهم

مرجع رسمی تظلمات و شکایات دادگستری است . تشکیل دادگاهها و تعیین صلاحیت آنها منوط به حکم قانون است .

اصل یکصد و شصتم

وزیر دادگستری مسوولیت کلیه مسائل مربوط به روابط قوه قضائیه با قوه مجریه و قوه مقننه را برعهده دارد و از میان کسانی که شورای عالی قضائی به نخست وزیر پیشنهاد میکند انتخاب میگردد .

اصل یکصد و شصت و یکم

دیوان عالی کشور بمنظور نظارت بر اجرای صحیح قوانین در محاکم و ایجاد وحدت رویه قضائی و انجام مسوولیتهایی که طبق قانون بآن محول میشود براساس ضوابطی که شورای عالی قضائی تعیین میکند تشکیل میگردد .

اصل یکصد و شصت و دوم

رئیس دیوان عالی کشور و دادستان کل باید مجتهد عادل و آگاه بامور قضائی باشند و رهبری با مشورت قضات دیوان عالی کشور آنها را برای مدت پنجسال به این سمت منصوب میکند .

من عضو
۵۸/۱۱/۲۴

۵۸/۱۱/۲۴

۵۸/۱۱/۲۴

۵۸/۱۱/۲۴

اصل یکصد و شصت و سوم

صفات و شرائط قاضی طبق موازین فقهی بوسیله قانون معین میشود.

اصل یکصد و شصت و چهارم

قاضی رانمی توان از مقامی که شاغل آنست بدون محاکمه و ثبوت جرم یا تخلفی که موجب انفصال است بطور موقت یا دائم منفصل کرد یا بدون رضای او محل خدمت یا سمتش را تغییر داد مگر باقتضای مصلحت جامعه با تصویب اعضای شورای عالی قضائی با اتفاق آراء. نقل و انتقال دوره ای قضات بر طبق ضوابط کلی که قانون تعیین میکند صورت میگیرد.

اصل یکصد و شصت و پنجم

محاکمات، علنی انجام میشود و حضور افراد بلامانع است مگر آنکه به تشخیص دادگاه علنی بودن آن منافی عفت عمومی یا نظم عمومی باشد یا در دعاوی خصوصی طرفین دعوا تقاضا کنند که محاکمه علنی نباشد.

اصل یکصد و شصت و ششم

احکام دادگاهها باید مستدل و مستند به مواد قانون و اصولی باشد که بر اساس آن حکم صادر شده است.

اصل یکصد و شصت و هفتم

قاضی موظف است کوشش کند حکم هر دعوا را در قوانین مدونه بیابد و اگر نیابد با استناد به منابع معتبر اسلامی یا فتاوی معتبر حکم قضیه را صادر نماید و نمی تواند به بهانه سکوت یا نقص یا اجمال یا تعارض قوانین مدونه از رسیدگی به دعوا و صدور حکم امتناع ورزد.

من عضو
۵۸۸۸/۲۴

۵۸۸۸/۱۲۴

۵۸۸۸/۲۴ ۵۸۸۸/۲۴

۵۸۸۸/۲۴

اصل یکصد و شصت و هشتم

رسیدگی به جرائم سیاسی و مطبوعاتی علنی است و با حضور هیات منصفه در محاکم دادگستری صورت میگیرد. نحوه انتخاب، شرایط، اختیارات هیات منصفه و تعریف جرم سیاسی را قانون بر اساس موازین اسلامی معین میکند.

اصل یکصد و شصت و نهم

هیچ فعل یا ترک فعلی به استناد قانونی که بعد از آن وضع شده است جرم محسوب نمیشود.

اصل یکصد و هفتادم

قضات دادگاهها مکلفند از اجرای تصویبنامهها و آئین نامههای دولتی که مخالف با قوانین و مقررات اسلامی یا خارج از حدود اختیارات قوه مجریه است خودداری کنند. و هرکس می تواند ابطال اینگونه مقررات را از دیوان عدالت اداری تقاضا کند.

اصل یکصد و هفتاد و یکم

هرگاه در اثر تقصیر یا اشتباه قاضی در موضوع یا در حکم یا در تطبیق حکم بر مورد خاص ضرر مادی یا معنوی متوجه کسی گردد در صورت تقصیر، مقصر طبق موازین اسلامی ضامن است و در غیر این صورت خسارت بوسیله دولت جبران میشود، و در هر حال از متهم اعاده حیثیت میگردد.

اصل یکصد و هفتاد و دوم

برای رسیدگی به جرائم مربوط به وظایف خاص نظامی یا انتظامی اعضاء ارتش، ژاندارمری، شهربانی و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی محاکم نظامی مطابق قانون تشکیل میگردد، ولی بجرائم عمومی آنان یا جرائمی که در مقام ضابط دادگستری مرتکب شوند در محاکم عمومی رسیدگی می شود.

من عضو
۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

۵۸/۸/۲۴

دادستانی و دادگاههای نظامی بخشی از قوه قضائیه کشور و مشمول اصول مربوط به
این قوه هستند .

اصل یکصد و هفتاد و سوم

بمنظور رسیدگی به شکایات ، تظلمات و اعتراضات مردم نسبت به مامورین یا واحدها
یا آئین نامه های دولتی و احقاق حقوق آنها دیوانی بنام دیوان عدالت اداری زیر نظر
شورای عالی قضائی تاسیس میگردد . حدود اختیارات و نحوه عمل این دیوان را قانون
تعیین میکند .

اصل یکصد و هفتاد و چهارم

بر اساس حق نظارت قوه قضائیه نسبت به حسن جریان امور و اجراء صحیح
قوانین در دستگاههای اداری سازمانی بنام " سازمان بازرسی کل کشور " زیر نظر
شورای عالی قضائی تشکیل میگردد . حدود اختیارات و وظایف این سازمان را قانون معین
میکند .

فصل دوازدهم

رسانه های گروهی

اصل یکصد و هفتاد و پنجم

در رسانه های گروهی (رادیو و تلویزیون) آزادی انتشارات و تبلیغات طبق موازین

حسن کهنه
۵۸۱۸/۲۴
۵۸۱۸/۲۴
۵۸۱۸/۲۴
۵۸۱۸/۲۴
۵۸۱۸/۲۴

1711
1711